
Protokoll

Regionstyrelsen

---

8 december 2025

Regionstyrelsens protokoll

Plats och tid	Bornholm, Rådhuset Visborg, 8 december 2025, klockan 09.00–13.15
Beslutande	Filip Reinhag (S) Thomas Karlström (S) Jenny Larsson (S) Håkan Ericsson (S), tjug ersättare Katrina Ansarfwe (S), tjug ersättare Sara Unger (M) Mariette Nicander (M) Lina Runander (M), tjug ersättare, ej § 539 Mårten Silvén (M), tjug ersättare, tjänstgörande § 539 Eva Ahlin (C) Fredrik Gradelius (C) Bibbi Olsson (C), tjug ersättare Johan Asplund (--), ej § 536 Saga Carlgren (V) Maya Arfvidson (MP) Per Arne Vretling (SD), tjug ersättare
Ersättare	Lena Broén (S), ej § 539 Jörgen Benzler (V) Micke Seid (MP)
Övriga	Stefan Hollmark, regiondirektör, RSF Helena Hagstedt, stadssekreterare, RSF Malin Dowglass, stadssekreterare, RSF Cajsa Örndén, stadssekreterare, RSF Petra Jonsson, pressekreterare, RSF Johan Lilja, generaldirektör, ICLD, § 510 Maria Jansson, kommunikationsansvarig, ICLD, § 510 Henry Henziger, förvaltningscontroller, RSF, § 511-514 Marlene Bernfalk Karlsson, tf ekonomidirektör, RSF, § 511-514 Anna Wejde, processledare, RSF, § 516 Malena Bendelin, enhetschef, RSF, § 516-517, 535, 539 Annette Glover, projektsamordnare, RSF, § 516-517 Helena Andersson, ekostrateg, RSF, § 536 Max Sundberg Wallman, planarkitekt, SBF, § 536-538 Frida Brunner, enhetschef, SBF, § 537-538 Anders Lindholm, planeringsstrateg, RSF, § 539, digital närvaro Karin Hernvall, jurist, Advokatfirman Åberg Co, § 539, digital närvaro

Mats Eriksson, tf teknisk direktör, TKF, § 552
Susanne Pettersson, avdelningschef VA, TKF, § 552

Datum för justering

15 december 2025

Paragrafer

§ 510–552, varav § 515, 533 och 536–539 justerades omedelbart

Ärendena behandlades i följande ordning:
§ 510, 536–538, 516–517, 519, 518, 520–521, 523–533, 540–542, 511–515, 543–548, 534–536, 522, 550–551, 549, 552, 539

Underskrifter

Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför signaturer.

Sekreterare Cajsa Örndén

Ordförande Filip Reinhag

Justerare Thomas Karlström

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Regionstyrelsen
Sammanträdesdag	2025-12-08
Protokollet anslås	2025-12-16
Anslaget tas ned	2026-01-07
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

RS § 510	Information. ICLD:s generaldirektör informerar	7
RS § 511	Intern kontrollplan regionstyrelsen 2026	8
RS § 512	Beslutsattestanter 2026 för regionfullmäktige, regionstyrelsen, regionstyrelseförvaltningen samt regionövergripande verksamheten	10
RS § 513	Verksamhetsplan 2026 - RSF	11
RS § 514	Investeringsuppföljning 2025	12
RS § 515	Yttrande till förvaltningsrätten - Ny ishall i Visby	13
RS § 516	Ansökan om medel ur regionstyrelsens näringslivsanslag, 2026–2027 – Slite 2030	15
RS § 517	Guta-Plus Kapitaliseringsfond Science Park Gotland Invest AB - ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder	16
RS § 518	Teman för samverkansforum	18
RS § 519	Årshjul för Regionala utvecklingsutskottets fördjupningar 2026	19
RS § 520	Utvärdering och översyn av Almedalsveckans styrmodell i syfte att stärka det politiska engagemanget	21
RS § 521	Information Vårdskap Världens barn 2025	24
RS § 522	Uppdrag. Förslag på åtgärder för att minska barnfattigdomen på Gotland	25
RS § 523	Återrapportering uppdrag - Bunge	30
RS § 524	Återrapportering uppdrag - Östergarn	33
RS § 525	Exploateringsavtal Tofta Rangstäde 3:24 och Tofta Krokstäde 1:56	36
RS § 526	Ekokommunpriset 2025 – Region Gotlands interna miljöpris	40
RS § 527	KFVA – Kommunala föreskrifter om användande av den allmänna VA-anläggningen	43
RS § 528	Arbetsmodell för landsbygdsutveckling	45
RS § 529	Länsplan för regional transportinfrastruktur 2026-2037	47
RS § 530	LONA Våtmark december 2025, ansökan om statligt stöd till Lokala Naturvårdsprojekt	49
RS § 531	Remiss. EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordningar för perioden 2028–2034	51
RS § 532	Remiss. Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037	55
RS § 533	Remiss. Samråd för ut- och ombyggnad av hamnanläggning och anpassning av farled i Kappelshamn	57
RS § 534	Remiss. Förslag om mål för en effektiv energianvändning	61

RS § 535	Remiss. En ny lag om kommunal hamnverksamhet	63
RS § 536	Remiss. Förslag till riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft	66
RS § 537	Remiss. Förslag till riksintresseanspråk för drivmedelsdepåer och energihamnar för energidistribution av drivmedel och bränslen	69
RS § 538	Remiss. Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten	72
RS § 539	Yttrande. Mark- och miljööverdomstolens prövning av Nordkalks AB:s tillstånd. Lärbro St Vikers 1:94	78
RS § 540	Remissvar. Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar (SOU 2025:99)	80
RS § 541	Revidering av regionstyrelsens sammanträdesplan 2026	82
RS § 542	Motion. Inför "Bysyklar" i Visby i samarbete med cykelhandlare och cykeluthyrare (bicyklar)	84
RS § 543	Motion. Inför kortare mandatperioder i nämnder och styrelser	86
RS § 544	Motion. Förbättring av språkbruket i Regionfullmäktige för ökad tillgänglighet och förståelse	87
RS § 545	Motion. Uppförandekod	89
RS § 546	Medborgarförslag - Tillgängliggöra samtliga ledamöters CV och utbildningsnivå på Region Gotlands hemsida.	91
RS § 547	Medborgarförslag - Regionens hemliga telefonnummer	92
RS § 548	Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen	93
RS § 549	Avsägelse och fyllnadsval	94
RS § 550	Anmälan av delegationsbeslut	95
RS § 551	Information. Vissa inkomna handlingar	96
RS § 552	Regiondirektörens information	97

RS § 510

Information. ICLD:s generaldirektör informerar

Sammanfattning

Johan Lilja, generaldirektör, ICLD, informerar regionstyrelsen om det aktuella läget på ICLD.

Internationellt centrum för Lokal Demokrati (ICLD) har sitt huvudkontor vid söderport i Visby.

Organisationen är finansierad av Sida och har tre medlemmar (SKR, Region Gotland och Lunds universitet).

Verksamhetens *främsta mål är att stärka den lokala demokratin*. Det gör vi genom att finansiera och stödja partnerskap mellan svenska kommuner och internationella kommuner (i ett femtontal länder i Europa, Afrika och Latinamerika). Merparten av partnerskapen just nu är mellan svenska kommuner och ukrainska kommuner då efterfrågan just nu är stor för detta typ av samarbete.

RS § 511 Intern kontrollplan regionstyrelsen 2026

Ärendenummer: RS 2025/21

Paragraf föregående instans: AU § 300

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att fastställa intern kontrollplan för 2026.

Sammanfattning

Som ett led i arbetet med den interna kontrollen inom regionstyrelseförvaltningen arbetar förvaltningen systematiskt med riskanalyser av verksamheten. Riskanalyser sker i såväl lednings-, huvud-, och stödprocesser.

En bedömning har gjorts av risk utifrån sannolikhet att den inträffar (värde 1-4) och konsekvens om så sker (värde 1-4). Insatt i en matris genererar detta ett riskvärde som möjliggör en prioritering av risker. Risker hanteras i tre olika spår:

- Ingå i intern kontrollplan.
- Aktivitet i verksamhetsplaner.

Fråga att lyfta i budgetprocess

Förvaltningen har genomfört 87 riskanalyser. Av dessa uppvisar 16 en låg risk, 39 en medelrisk och 32 en hög risk.

Riskanalyser	Riskvärde			Totalt
	Låg	Medel	Hög	
2.1 Ledningsprocesser	1	14	6	21
2.2 Huvudprocesser	8	6	2	16
2.3 Stödprocesser	7	19	24	50
Totalt	16	39	32	87

I arbetet med framtagande av den interna kontrollplanen är det risker med medelrisk och hög risk som har satts i fokus. För att få mer fakta har sju risker bedömts vara aktuella för att hanteras i 2026 års interna kontrollplan. Sammantaget ger samtliga riskanalyser en bra grund för att utveckla verksamheten. Ett antal av riskerna kommer troligen att lyftas till diskussion i kommande dialoger kring behov av ytterligare resurser.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande tillstyrker arbetsutskottets förslag.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Risikanalys och intern kontrollplan regionstyrelsen 2026
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-11

RS § 512

Beslutsattestanter 2026 för regionfullmäktige, regionstyrelsen, regionstyrelseförvaltningen samt regionövergripande verksamheten

Ärendenummer: RS 2025/62

Paragraf föregående instans: AU § 301

Regionstyrelsens beslut

- För regionövergripande verksamhet 2026 utses beslutsattestanter och ersättare enligt upprättat förslag (bilaga 1).
- För regionfullmäktige och regionstyrelse 2026 utses beslutsattestanter och ersättare enligt upprättat förslag (bilaga 2).
- För regionstyrelseförvaltningen 2026 utses beslutsattestanter och ersättare enligt upprättat förslag (bilaga 3).
- Regiondirektören bemyndigas att löpande under året utse attestanter och göra de förändringar som i övrigt är nödvändiga i attestförteckningarna på grund av exempelvis att medarbetare slutar och att nyanställningar sker.

Sammanfattning

Enligt riktlinjer för attest ska varje nämnd årligen utse personer med rätt att beslutsattestera eller vara ersättare för dessa. Nämnden kan delegera till tjänsteman att utse namngivna personer till beslutsattestanter. I bilagorna 1-3 redovisas förslag till beslutsattestanter 2026 för regionfullmäktige, regionstyrelse, regionstyrelseförvaltningen samt för regionövergripande verksamhet.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Beslutsattestanter 2026 - regionövergripande verksamhet

Bilaga 2 Beslutsattestanter 2026 - regionfullmäktige och regionstyrelse

Bilaga 3 Beslutsattestanter 2026 – regionstyrelseförvaltningen

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-11

Skickas till

Regionstyrelseförvaltningen; stab, avdelning HR-lön och avdelningen ekonomi.

RS § 513   Verksamhetsplan 2026 - RSF

Ärendenummer: RS 2025/63

Paragraf föregående instans: AU § 302

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelseförvaltningens förslag till verksamhetsplan 2026 fastställs.

Sammanfattning

Verksamhetsplanen är framtagen utifrån Region Gotlands mål och budget som bland annat innehåller övergripande prioriteringar och mål, ekonomiska förutsättningar och uppdrag.

Syftet med verksamhetsplanen är bland annat att synliggöra hur förvaltningen ska arbeta med de övergripande prioriteringarna och målen.

Verksamhetsplanen, som har ett femårsperspektiv revideras årligen och fastställs av regionstyrelsen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande tillstyrker arbetsutskottets förslag.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Verksamhetsplan 2026–2030 regionstyrelseförvaltningen
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-11

RS § 514   Investeringsuppföljning 2025

Ärendenummer: RS 2025/346

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

För att underlätta för regionstyrelsen i sin uppsikt över förvaltningar och bolag inom Region Gotland, ska regionstyrelsen vid varje regionstyrelsesammanträde få en rapport som redogör för framdriften av Region Gotlands största investeringsprojekt. Projekten följs ur tre olika perspektiv – tid, kvalitet och ekonomi. De tre perspektiven bedöms utifrån färgerna grönt, gult och rött.

Grönt betyder att det inte finns några avvikelser jämfört mot vad som planerats. Gult betyder att det finns mindre avvikelser och rött betyder att det finns stora avvikelser.

Rapporteringen avser de investeringsprojekt som har en totalbudget som överstiger 20 miljoner kronor. Det är tekniska nämnden som för tillfället ansvarar för alla projekt som har en budget som överstiger 20 miljoner kronor.

Rapporteringen avser status den 26 november 2025. Två projekt rapporteras som röda, det vill säga att det finns stora avvikelser.

Projektet Kopparsviksbron är rött då slutbesiktningen inte godkändes, det finns bestridna fakturor på över 15 miljoner kronor och jurister är inkopplade. Entreprenören behöver utföra omfattande åtgärder på brobanan och boka in en ny besiktning. Budgeten är otillräcklig.

Projektet Klintehamn ARV ny intagsledning är röd. Ett anbud har inkommit som var väsentligt högre än budget, därför har beslut tagits att avbryta upphandlingen. Nu arbetar projektet med både ny tidsplan och prognos.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande tillstyrker regionstyrelseförvaltningens förslag.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Presentation: Projektstatus 2025-11-26

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-02

RS § 515 Yttrande till förvaltningsrätten - Ny ishall i Visby

Ärendenummer: RS 2022/1213

Paragraf föregående instans: AU § 303

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen avger yttrande i enlighet med upprättat förslag

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Regionfullmäktige fattade den 22 september 2025, § 139 beslut om att träffa avtal om att ingå proprieborgen med Visby Roma om totalt högst belopp om 264 mnkr. För full beslutsmening se bilaga 3. Beslutet har överklagats för laglighetsprövning enligt kommunallagen (2017:725), KL, och region Gotland har förelagts att avge yttrande i målet. Yttrandet är framtaget i samverkan men PwC som har varit juridisk hjälp genom stora delar av ärendet. Förslag till yttrande bifogas.

Yttrandet beskriver sammanfattningsvis att Region Gotland anser att överklagandet av beslutet om borgen för uppförandet av ny ishall i Visby ska avslås. Regionen bedömer att beslutet ligger inom den kommunala kompetensen, har tillkommit i laga ordning och inte strider mot lag. Åtgärden bedöms främja ett tydligt allmänintresse inom idrotts- och fritidsområdet och är utformad med marknadsmässiga villkor, betryggande säkerheter och nyttjanderätt som säkerställer allmänhetens tillgång.

Den befintliga ishallen i Visby är närmare 50 år gammal och uppfyller inte längre de behov som finns. En ny ishall med två isytor är nödvändig för att möta det ökande behovet av istider. Visby Roma Hockeyklubb har säkerställt möjlighet till extern lånefinansiering för byggnationen, under förutsättning att Region Gotland ställer ut borgen. Regionen har tagit fram en kriterielista för lånefinansiering vid idrottsanläggningar, och föreningen uppfyller samtliga krav: projektet bedöms som angeläget, ekonomiskt hållbart och av betydelse för allmänheten.

PwC har genomfört en extern riskanalys som bekräftar att borgenslösningen är att föredra framför ett direkt lån. Regionfullmäktige beslutade därför att Region Gotland ska ingå proprieborgen upp till 264 miljoner kronor under högst 25 år, mot pant i anläggningen, marknadsmässig borgensavgift och ett nyttjanderättsavtal som garanterar tillgång för skolor, föreningsliv och allmänhet.

Klaganden har inte presenterat några konkreta omständigheter eller bevis som visar att beslutet skulle vara olagligt. Den komplettering som inkommit efter överklagandefristens utgång kan enligt lag inte beaktas. Regionen framhåller

även att beslutet inte innebär ett otillåtet statsstöd, då det är förenat med marknadsmässiga villkor och ekonomisk riskfördelning.

Enligt gällande rättspraxis ligger det inom den kommunala kompetensen att främja idrotts- och fritidsverksamhet, inklusive finansiering eller borgensåtaganden för idrottsanläggningar. Invändningar om ekonomisk lämplighet faller utanför laglighetsprövningen.

Yttrandet innehåller referenser till bilagor som även skickas med inom detta ärende.

Då regionen är förelagd att avge yttrande senast 10 december 2025 föreslås paragrafen justeras direkt.

Bedömning

Förvaltningen ser att yttrandet bör godkännas för inskickning till Förvaltningsrätten gällande ovan behandlad överklagan.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Föreläggande från Förvaltningsrätten i Stockholm 2025-10-20
Komplettering från Förvaltningsrätten i Stockholm 2025-10-24
Förslag till yttrande
Bilaga 1. Kriterier och processbeskrivning
Bilaga 2. Riskanalys och genomgång borgensförbindelser
Bilaga 3. RF § 139 2025-09-22
Bilaga 4. Anslagsbevis
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-11

Skickas till

Förvaltningsrätten

RS § 516

Ansökan om medel ur regionstyrelsens näringslivsanslag, 2026–2027 – Slite 2030

Ärendenummer: RS 2025/2111

Paragraf föregående instans: AU § 304

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att tilldela regionstyrelseförvaltningen stöd om 1 000 000 kronor för att genomföra projekt Slite 2030. Stödet betalas ut med 500 000 kronor ur 2026 års näringslivsanslag och 500 000 kronor ur 2027 års näringslivsanslag.

Bedömning

Näringslivsanslaget bör användas för att finansiera detta arbete eftersom det direkt berör Gotlands framtida näringslivsklimat. Genom att investera i samordning och strategisk utveckling kan vi skapa förutsättningar för nya företag, stärkt lokal ekonomi och ett attraktivt Slite – både för boende, besökare och investerare.

Finansieringen kommer användas till projektledare och andra kostnader för Slite 2030 som planeras ske i samverkan med Region Gotland, lokala utvecklingsaktörer, näringsliv och medborgare i Slite.

Kostnads- och finansieringsbudget perioden 2026-01-01—2027-12-31

Kostnader	2026	2027	Totalt
Personal	400 000	400 000	800 000
Möteskostnader	50 000	50 000	100 000
Resor och logi	50 000	50 000	100 000
Summa kostnader	500 000	500 000	1 000 000
Finansiering			
Region Gotland, Näringslivsanslag	500 000	500 000	1 000 000
Summa finansiering	500 000	500 000	1 000 000

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-04

RS § 517

Guta-Plus Kapitaliseringsfond Science Park Gotland Invest AB - ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder

Ärendenummer: RS 2025/2126

Paragraf föregående instans: AU § 305

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att finansiera Science Park Gotland AB:s projekt Guta-Plus Kapitaliseringsfond med 50 % av projektets faktiska kostnader, dock högst 2 miljoner kronor. Medlen tas från regionala utvecklingsåtgärder, anslag 1:1, under perioden 2025-11-07—2025-12-31.
- Beslutet gäller förutsatt att övrig finansiering beviljas.

Sammanfattning

Kapitaliseringsfonden har som syfte att förstärka den befintliga Startupfonden inom Science Park Gotland Invest AB. Fonden skall vara marknadskompletterande och tillgodose regionala startups kapitalbehov i tidiga, riskfyllda och avgörande skeden där privata aktörer normalt sett inte agerar.

Resterande 2 000 000 kronor (50 %) av fondens totala kapitaltillskott om totalt 4 000 000 kronor finansieras av Länsförsäkringar Gotland.

Fonden ska förvaltas av Science Park Gotland Invest AB.

Bedömning

Projektet förväntas bidra till Agenda 2030 genom att primärt arbeta mot mål 5 Jämställdhet: En mer inkluderande och jämställd kapitalförsörjning där män och kvinnor ges lika möjligheter att få tillgång till riskvilligt kapital.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet Guta-Plus överensstämmer med prioritering *Stärk och utveckla näringslivet* i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet bidrar till att uppnå följande mål i Genomförandeprogram för näringslivets förutsättningar och innovation: *Den regionala innovationskapaciteten är stärkt.*

Hållbarhetsaspekterna är integrerade i fondens investeringsprocesser. Vid bedömning om vilka företag som kan få medel från fonden tillämpas kriterier som prioriterar företag med hållbara produkter, tjänster eller affärsmodeller i linje med Gotlands klimatmål och ambition kring energiomställning.

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att projektet Guta-Plus Kapitaliseringsfond bör prioriteras.

Villkor

För beslut gäller bestämmelserna i Förordning (2003:596) om bidrar för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken samt Allmänna villkor.

Särskilda villkor

Beslutet gäller förutsatt att övrig finansiering beviljas och att Region Gotland fortsatt tilldelas medel för regionala utvecklingsåtgärder.

Projektet ska i all sin externa kommunikation informera om att insatserna är delfinansierade av Region Gotland. Region Gotlands logotyp ska finnas med på allt tryckt material, på hemsidor, i annonser och i alla sociala medier som projektet tar fram. Region Gotland logotyp ska vara synlig för besökare i anslutning till den lokal som projektägare nyttjar. Region Gotlands medfinansiering ska omnämnas vid intervjuer i sociala medier, tidningar, radio och TV.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande tillstyrker arbetsutskottets förslag.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Ansökan inkom 2025-11-07

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-11

RS § 518   Teman för samverkansforum

Ärendenummer: RS 2024/2509

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

För att stärka genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin, Vårt Gotland 2040, har Region Gotland etablerat två samverkansforum: *Forum för tillväxt, klimat och miljö* samt *Forum för social välfärd*. Forumen har till uppgift att samordna insatser och stärka samsynen bland aktörer inom sina respektive områden. Syftet är att genom dialog, kunskapsutbyte och gemensamt ansvarstagande bidra till att uppfylla målen i strategin. Forumens arbete sker i nära koppling till de tre genomförandeprogram som stödjer strategin: näringslivets förutsättningar och innovation, klimat, miljö och energi, och social välfärd.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-02

RS § 519

Årshjul för Regionala utvecklingsutskottets fördjupningar 2026

Ärendenummer: RS 2025/1945

Regionstyrelsens beslut

- Förslaget antas som vägledande för de tematiska fördjupningarna på det regionala utvecklingsutskottet under 2026.

Sammanfattning

För att stärka genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin, Vårt Gotland 2040, har Region Gotland etablerat två samverkansforum: *Forum för tillväxt, klimat och miljö* samt *Forum för social välfärd*. Forumen har till uppgift att samordna insatser och stärka samsynen bland aktörer inom sina respektive områden. Syftet är att genom dialog, kunskapsutbyte och gemensamt ansvarstagande bidra till att uppfylla målen i strategin. Forumens arbete sker i nära koppling till de tre genomförandeprogram som stödjer strategin: näringslivets förutsättningar och innovation, klimat, miljö och energi, och social välfärd.

Forumet samlas tre-fyra gånger per år och har inför 2026 valt följande teman för sina möten.

Forum för social välfärd:

20 februari, 2026

Jämställdhet i näringslivet

7 maj, 2026

En hållbar och inkluderande arbetsmarknad för alla.

17 september, 2026

Samhällsinsatser för ungas psykiska välbefinnande – vad säger unga och hur omsätter vi det i handling?

12 oktober, 2026

Ett samhälle som främjar stärkt föräldraskap och trygga och goda uppväxtvillkor

Forum för Klimat, tillväxt och miljö:

1 april, 2026

Process Business Region Gotland

Fördjupning: kompetensförsörjning som kraft för branschutveckling

14 september, 2026

Process Business Region Gotland

Fördjupning: Smart specialisering - innovation i större och mindre företag

4 december, 2026

Process Business Region Gotland

Fördjupning: näringslivsklimat, platsutveckling och attraktionskraft

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-02

RS § 520   Utvärdering och översyn av Almedalsveckans styrmodell i syfte att stärka det politiska engagemanget

Ärendenummer: RS 2025/2056

Paragraf föregående instans: AU § 306

Regionstyrelsens beslut

- Regiondirektören får i uppdrag att genomlysa nuvarande styrmodell för Almedalsveckan, inklusive Instruktion för regionstyrelsen beredande organ.
- Regiondirektören får i uppdrag att ta fram strategier för Almedalsveckan 2027–2032, särskilt ska följande aspekter beaktas:
  - Hur Almedalsveckans roll som Sveriges viktigaste demokratiarena kan stärkas.
  - Hur den långsiktiga politiska förankringen, både lokalt och nationellt, kan utvecklas för att säkerställa ett fortsatt brett politiskt engagemang.
- Uppdragen ska återrapporteras senast 31 oktober 2026.

Sammanfattning

Under pandemin gjordes en genomlysning av styrmodellen för Almedalsveckan i syfte att stärka och förtydliga den politiska förankringen och stärka engagemanget. I och med denna genomlysning knöts det då nya rådet (Almedalsrådet) närmare regionstyrelsen genom att det blev ett beredande organ. Samtidigt bildades ett nytt råd (Programrådet) som bestod av representanterna från Almedalsrådet samt representanter partiernas ledningar, förslagsvis partisekreterare eller motsvarande.

Denna nya modell har nu varit styrande sedan 2022 och har i de flesta fall fungerat som planerat. Det finns dock ett par saker som behöver ses över och framför allt förtydligas. Dessa är hur Region Gotland fortsätter säkerställa det politiska engagemanget hela vägen upp till riksdagspartiernas ledningar samt förtydligande av gränssnittet mellan partierna på Gotland och riksdagspartierna.

Strategierna för Almedalsveckan har inte reviderats sedan de togs fram 2018. De var inte en del av översynen utan togs fram 2018, samtidigt som kriterierna för medverkan i det officiella programmet och på markplats beslutades.

Bakgrund

Styrningen utifrån den nuvarande beslutsmodellen- för Almedalsveckan har fungerat i stort sett som planerat. Det som föranleder ett beslut om ny översyn är de signaler Region Gotland får från riksdagspartierna om att det finns en otydlighet i planering och genomförande av partiernas medverkan samt den utmaning det visats sig i att få engagemang i Programrådet.

Programrådet:

Programrådet ska, i enlighet med instruktionen, bestå av ledamöter i Almedalsrådet och en representant från varje riksdagsparti, förslagsvis partisekreterare, kanslichef eller motsvarande. Detta innebär en grupp på 16-20 personer per möte.

Även namnet på denna grupp kan leda till förvirring eftersom det inte är ett råd för att sätta programpunkterna i det officiella programmet utan ska utgöra ett referensorgan till Almedalsrådet, där programrådet med sin sammansättning ska kunna säkra en bred politisk förankring såväl lokalt som nationellt. Programrådet ska stötta Almedalsrådet i frågor om långsiktig idéutveckling och säkra det politiska engagemanget.

Almedalsrådet:

Almedalsrådet är ett rådgivande och beredande organ till regionstyrelsen i ärenden rörande den årliga Almedalsveckan. Almedalsrådets huvudsakliga uppgift är att säkerställa partipolitisk förankring på nationell nivå så att partiledarnas medverkan garanteras.

Almedalsrådet ansvarar för att ta fram beslutsunderlag för officiella kriterier för medverkan i Almedalsveckans officiella program, kriterier för innehåll inom det avgränsade området i Almedalsparken (för vilket Region Gotland är arrangör) samt tidpunkt och schema för de politiska talen i Almedalen. De ärenden som Almedalsrådet behandlar bereds av tjänsteorganisationen inom regionstyrelseförvaltningen.

Almedalsrådets ordinarie ledamöter bör ha en central roll i respektive partis lokala distrikt på Gotland, exempelvis inneha rollen som ordförande. Detta har börjat luckras upp för vissa partier, vilka istället för distriktsordförande väljer att lägga det på andra i partiet, detta kan vara en svaghet gentemot uppdraget.

Strategier:

I samband med översynen av styrmodellen gjordes inget med de strategier som gällt sedan 2018. Almedalsveckan har under dessa år förändrats, till viss del genom aktiva beslut och handlingar, till viss del av omvärldens påverkan. Därför kan det vara aktuellt att se över de strategier som sågs som vinnande för snart 8 år sedan, i syfte att möta framtiden och bidra till att Almedalsveckan fortsätter att upplevas relevant.

Bedömning

Den nuvarande modellen har fungerat bra för de beslut som legat på Almedalsrådet, men det har varit tungrott att arbeta utifrån vad instruktionen visar för Programrådet. Det behöver göras något för att säkerställa att riksdagspartierna även i fortsättningen vill vara engagerade i Almedalsveckan, att det finns tydliga gränsdragningar mellan de politiska grupperna som är involverade i planering och genomförande.

Efter pandemin stabiliserade sig kostnadsutvecklingen något, men det finns en farhåga att det intresse som finns från andra mer penningstarka organisationer kan riskera att civilsamhället och den offentliga sektorn trycks undan. Detta behöver fångas i bland annat strategierna.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Instruktion. Regionstyrelsens beredande organ RS 2020/1481

Minnesanteckning från Almedalrådet 2025-09-15

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-11

RS § 521

Information Värdskap Världens barn 2025

Ärendenummer: RS 2025/1355

Paragraf föregående instans: AU § 334

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Region Gotland och Visby Centrum genomförde under hösten 2025 ett gemensamt värdskap för *Kommunkampen för Världens Barn*. Trots kort framförhållning och otydlighet från Världens Barn och SVT i uppdragets omfattning levererades ett mycket lyckat arrangemang med stark lokal förankring och ett imponerande insamlingsresultat på nästan 2 miljoner kronor – en fyrdubbling jämfört med föregående år.

Det nära samarbetet mellan Region Gotland och Visby Centrum var avgörande för framgången. Den gemensamma arbetsformen präglades av högt tempo, stort engagemang och snabba beslut, vilket möjliggjorde genomförandet trots snäva tidsramar.

Evenemanget skapade stolthet, delaktighet och engagemang bland invånare, företag och föreningar, och visade tydligt hur evenemang kan stärka Gotlands attraktivitet som plats.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-12

RS § 522

Uppdrag. Förslag på åtgärder för att minska barnfattigdomen på Gotland

Ärendenummer: RS 2024/2217

Paragraf föregående instans: AU § 308

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Rapporten antas.
- Regionstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett systematiskt arbetssätt för barnkonsekvensanalyser i alla beslutsunderlag som rör barn och unga i Region Gotland.
- Samtliga nämnder får i uppdrag att under 2026 identifiera vilka utvecklingsbehov som krävs i syfte att minska konsekvenserna av barnfattigdom, inom verksamhetens ansvarsområden.
- Regionstyrelsen får i uppdrag att under våren 2026 genomföra kunskapshöjande insatser kring barnfattigdomens orsaker och konsekvenser, för beslutsfattare och medarbetare från samtliga nämnder och förvaltningar.

Sammanfattning

Vänsterpartiet motionerade 2022-12-12 om: ”Att uppdra åt barn och utbildningsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt socialnämnden att kartlägga situationen och utreda hur de inom respektive nämnd samt gemensamt kan stärka och utveckla sitt arbete för att utjämna skillnader i barns ekonomiska uppväxtvillkor.” Motionen gick på underremiss till socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Socialförvaltningen och utbildnings- och arbetslivsförvaltningen lämnade redovisning kring hur verksamheterna arbetar för att mildra konsekvenserna av barnfattigdom på Gotland och möta barnens behov av välfärd oaktat ekonomiska förutsättningar.

Regionfullmäktige behandlade ärendet i september 2024 (RF 2024-09-30, § 141) och formulerade följande uppdrag till regionstyrelsen: *”Motionen bifalls på så sätt att regionstyrelsen får i uppdrag att gemensamt med underlag från regionstyrelsen, socialnämnden, hälso- och sjukvårdsnämnden, barn- och utbildningsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden kartlägga situationen för barn på Gotland och utifrån det ta fram förslag på åtgärder för att minska barnfattigdomen på Gotland.”*

En kartläggning har gjorts utifrån kontakt med olika verksamheter inom Region Gotland samt inom det gotländska civilsamhället i syfte att åskådliggöra några av de samhällseliga utmaningar som påverkar barnfamiljers ekonomiska utsatthet. Utifrån den inhämtade information belyses problematiken och därtill ges förslag på åtgärder.

En remissversion av rapporten *"Barnfattigdom på Gotland"* med kartläggning och förslag till åtgärder har hanterats på socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden. Samtliga nämnder har ställt sig bakom beskrivningen och åtgärdsförslagen i rapporten. Efter remissrundan har ett antal förtydliganden gjorts och nyinkommen statistik har arbetats in.

Bedömning

Arbetet med att motverka barnfattigdom handlar om att bryta negativa mönster som ibland spänner över flera generationer, vilket kräver ett långsiktigt och strukturerat arbete. Då krävs åtgärder som både minskar fattigdomen och åtgärder som minskar fattigdomens effekter. För att minska effekterna av ekonomisk utsatthet och barnfattigdom är det inte alltid mest gynnsamt att identifiera enkla och konkreta åtgärdsförslag, då konsekvenserna ofta har sitt ursprung i flera grundorsaker. Region Gotland har i sitt grunduppdrag redan i dagsläget arbetssätt och metoder för att minska effekterna av barnfattigdom. Utredarna har fastslagit tre förslag på åtgärder:

- Öka föräldrars möjlighet till egenförsörjning.
- Barnkonsekvensanalyser inför beslut.
- Kunskapshöjande åtgärder.

Att i denna kartläggning ange mer specifika åtgärder och arbetssätt bedöms som problematiskt, då den heltäckande bilden av förvaltningarnas grunduppdrag i kombination med behovsinventering hos målgrupperna inte går att överblicka i sin helhet.

Gällande åtgärdsförslaget *"Öka föräldrars möjlighet till egenförsörjning"* pågår strategiskt utvecklingsarbete som är inne i en egen beslutsprocess med konkreta förslag som går i linje med det som anförs i denna utredning ("En hållbar och inkluderande arbetsmarknad för alla" RS § 309 den 18 juni 2025, ärendet återkommer för beslut till budgetberedningen 2026).

I enlighet med rapporten behöver samtliga nämnder införa krav på barnkonsekvensanalyser i alla beslutsunderlag som rör barn och unga, varför detta föreslås.

Utredarna bedömer även att respektive nämnd och förvaltning bör erbjudas kunskapshöjande insatser kring barnfattigdomens konsekvenser. Detta i syfte att stärka ett gemensamt och kunskapsbaserat arbetssätt för att motverka barnfattigdom. Med detta som grund behöver respektive verksamhet identifiera vilka utvecklingsbehov som föreligger inom den egna förvaltningen.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter blev svensk lag 2020, Lag (2018:1197), i vilken Artikel 3 anger att: I alla åtgärder som rör barn ska i första hand det som bedöms vara barnets bästa beaktas.

2. Ekonomiskt perspektiv

Central för hela kartläggningen och dess åtgärdsförslag.

3. Barnperspektiv

Central för hela kartläggningen och dess åtgärdsförslag.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ensamstående föräldrar har större ekonomiska svårigheter än sammanboende. Enligt statistiska centralbyrån är tre fjärdedelar av ensamstående föräldrar kvinnor och en fjärdedel män.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

I kartläggningen framkommer identifierade skillnader för föräldrars möjlighet till egenförsörjning avseende barnfamiljer boende i stad eller på landsbygderna.

6. Klimat och miljöperspektiv

Har ej beaktats.

Ärendets behandling under mötet

Saga Carlgren (V) yrkar på följande uppdrag:

”Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att ta fram förslag till insatser som kan genomföras under 2026 utifrån rapportens förslag, exempelvis med fokus på barn villkor under skollov samt förbereda genomförande.

Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att ta fram förslag på insatser som kan genomföras årligen och stadigvarande över tid. Samt att dessa ska prioriteras i förvaltningens budgetarbete inför budgetberedningen våren 2026.”

Maya Arfvidson (MP) tillstyrker Saga Carlgrens (V) yrkanden.

Ordförande yrkar avslag till Saga Carlgrens (V) yrkanden.

Ordförande yrkar att *regionstyrelseförvaltningen* läggs till under respektive aktivitet i tidplanen som finns bifogad till underlaget.

Ordförande yrkar att beslutspunkt nummer fyra tidsätts till att genomföras under våren 2026.

Ordförande ställer proposition på Saga Carlgrens (V) yrkanden och finner att de avslås.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och egna ändringsyrkanden och finner att de bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport – barnfattigdom på Gotland daterad 31 oktober 2025

Barn- och utbildningsnämnden 2025-10-22, § 113

Hälso- och sjukvårdsnämnden 2025-10-22, § 93

Socialnämnden 2025-10-22, § 197

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-11

Skickas till

Till samtliga nämnder

RS § 523 Återrapportering uppdrag - Bunge

Ärendenummer: RS 2023/2415

Paragraf föregående instans: AU § 309

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen godkänner återrapporteringen.
- Regionstyrelsen ger regiondirektören i uppdrag att fortsätta samverka med Länsstyrelsen för att kunna ansöka om statsstöd för att utveckla fastigheten Gotland Bunge Kronhagen 3:4.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade 2024-03-05 att ge regiondirektören i uppdrag att utreda kostnad för sanering av förorenad mark samt undersöka möjligheten att söka ekonomiska medel för sanering av fastigheten Gotland Bunge Kronhagen 3:4. Regionstyrelsen gav samtidigt regiondirektören i uppdrag att annonsera fastigheten som kommande markanvisning på gotland.se.

Objektet har annonserats på regionens hemsida som kommande markanvisning. Förvaltningen har också arbetat med en kostnadsbedömning för att sanera fastigheten. Totalkostnaden bedöms uppgå till cirka 5,5-6,5 miljoner kronor.

Dialog har under en tid förts med Länsstyrelsen för att se vilken möjlighet det finns att söka bidrag för förorenad mark som Region Gotland äger och som regionen vill utveckla för bostäder.

Sanering inför bostadsbyggande regleras av förordningen (2022:98) om statligt stöd till sanering av förorenade områden. Eftersom bostadsbyggande betraktas som ekonomisk verksamhet kan finansiering endast ske via statligt stöd och inte statsbidrag.

Statligt stöd kan sökas när området är förorenat och inventerat som MIFO-riskklass 1–3, MIFO står för Metodik för Inventering av Förorenade Områden. Projektet ska inte vara ekonomiskt bärkraftigt utan statligt stöd och ansvar enligt 10 kap. Miljöbalken ska saknas helt eller delvis. Den värdeökning som en sanering medför ska ha bedömts av en auktoriserad fastighetsvärderare.

Region Gotland är huvudman och ansvarar för ansökan, upphandling och genomförande. Region Gotland måste stå för nödvändiga utredningskostnader och värdeökning, men med skälighetsbedömning till varje ansökan. Till ansökan ska en lönsamhetskalkyl och värdering bifogas enligt Naturvårdsverkets modeller. Länsstyrelsen prövar ansökan och skickar vidare till Naturvårdsverket för beslut.

Att sanera inför byggnation utan statsstöd är ofta inte ekonomiskt bärkraftigt, då saneringskostnaderna många gånger överstiger fastighetens marknadsvärde

efter sanering. Statligt stöd är därför ett nödvändigt verktyg för att möjliggöra ny bostadsbebyggelse på förorenad mark och samtidigt bidra till miljömålet om giftfri miljö.

För att ta nästa steg gällande berörd fastighet behöver regionen samverka med Länsstyrelsen för att kunna ansöka om statsstöd för att utveckla fastigheten Gotland Bunge Kronhagen 3:4.

Bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen gör bedömningen att regionstyrelsen kan godkänna återrapporteringen och ge regiondirektören i uppdrag att fortsätta samverka med Länsstyrelsen för att kunna ansöka om statsstöd för att utveckla fastigheten Gotland Bunge Kronhagen 3:4.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att förslaget följer gällande lagstiftning och regionens riktlinjer.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att ansökan om statsstöd behöver ske för att området ska kunna bebyggas.
Kostnaderna för sanering bedöms överskrida fastighetens värde.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att förslaget är positivt utifrån barnperspektiv.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att förslaget inte har någon särskild påverkan på jämställdhetsperspektivet.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att förslaget bidrar till att möjliggöra fler bostäder på landsbygden.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att förslaget bidrar till miljömålet om giftfri miljö.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2024-03-05, §45

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-10

RS § 524 Återrapportering uppdrag - Östergarn

Ärendenummer: RS 2022/820

Paragraf föregående instans: AU § 310

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen godkänner återrapporteringen.
- Regionstyrelsen ger regiondirektören i uppdrag att fortsätta samverka med Länsstyrelsen för att kunna ansöka om statsstöd för att utveckla fastigheten Gotland Östergarn Ganne 1:28.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade 2024-03-05 att ge regiondirektören i uppdrag att utreda kostnad för sanering av förorenad mark samt undersöka möjligheten att söka ekonomiska medel för sanering av fastigheten Gotland Östergarn Ganne 1:28. Regionstyrelsen gav samtidigt regiondirektören i uppdrag att annonsera fastigheten som kommande markanvisning på gotland.se.

Objektet har annonserats på regionens hemsida som kommande markanvisning. Förvaltningen har också arbetat med en kostnadsbedömning för att sanera fastigheten. Totalkostnaden bedöms uppgå till cirka 0,9-1,1 miljoner kronor.

Dialog har under en tid förts med Länsstyrelsen för att se vilken möjlighet det finns att söka bidrag för förorenad mark som Region Gotland äger och som regionen vill utveckla för bostäder.

Sanering inför bostadsbyggande regleras av förordningen (2022:98) om statligt stöd till sanering av förorenade områden. Eftersom bostadsbyggande betraktas som ekonomisk verksamhet kan finansiering endast ske via statligt stöd och inte statsbidrag.

Statligt stöd kan sökas när området är förorenat och inventerat som MIFO-riskklass 1–3, MIFO står för Metodik för Inventering av Förorenade Områden. Projektet ska inte vara ekonomiskt bärkraftigt utan statligt stöd och ansvar enligt 10 kap. Miljöbalken ska saknas helt eller delvis. Den värdeökning som en sanering medför ska ha bedömts av en auktoriserad fastighetsvärderare.

Region Gotland är huvudman och ansvarar för ansökan, upphandling och genomförande. Region Gotland måste stå för nödvändiga utredningskostnader och värdeökning, men med skälighetsbedömning till varje ansökan. Till ansökan ska en lönsamhetskalkyl och värdering bifogas enligt

Naturvårdsverkets modeller. Länsstyrelsen prövar ansökan och skickar vidare till Naturvårdsverket för beslut.

Att sanera en fastighet inför byggnation utan statsstöd är ofta inte ekonomiskt bärkraftigt, då saneringskostnaderna många gånger överstiger fastighetens

marknadsvärde efter sanering. Statligt stöd är därför ett nödvändigt verktyg för att möjliggöra ny bostadsbebyggelse på förorenad mark och samtidigt bidra till miljömålet om giftfri miljö.

För att ta nästa steg gällande berörd fastighet behöver regionen samverka med Länsstyrelsen för att kunna ansöka om statsstöd för att utveckla fastigheten Gotland Östergarn Ganne 1:28.

Bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen gör bedömningen att regionstyrelsen kan godkänna återrapporteringen och samtidigt ge regiondirektören i uppdrag att fortsätta samverka med Länsstyrelsen för att kunna ansöka om statsstöd för att utveckla fastigheten Gotland Östergarn Ganne 1:28.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att förslaget följer gällande lagstiftning och regionens riktlinjer.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att ansökan om statsstöd behöver ske för att området ska kunna bebyggas. Kostnaderna för sanering bedöms överskrida fastighetens värde.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att förslaget är positivt utifrån barnperspektiv.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att förslaget inte har någon särskild påverkan på jämställdhetsperspektivet.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att förslaget bidrar till att möjliggöra fler bostäder på landsbygden.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att förslaget bidrar till miljömålet om giftfri miljö.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2024-03-05, § 46

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-10

RS § 525   Exploateringsavtal Tofta Rangstäde 3:24 och Tofta Krokstäde 1:56

Ärendenummer: RS 2025/2117

Paragraf föregående instans: AU § 311

Regionstyrelsens beslut

- Upprättat exploateringsavtal avseende Tofta Rangstäde 3:24 och Tofta Krokstäde 1:56 godkänns.

Sammanfattning

Ett detaljplane förslag finns upprättat för Tofta Rangstäde 3:24 och Tofta Krokstäde 1:56. Planförslaget syftar till att tillskapa upp till 19 nya fastigheter för bostadsändamål på totalt ca 50 bostadsenheter i småhus, parhus och flerbostadshus. Planförslaget har varit på granskning och har justerats inför antagande av miljö- och byggnämnden, vilket kan ske när detta avtal godkänns av regionstyrelsen.

För att säkerställa genomförande av detaljplanen samt fullföljande av åtaganden har ett exploateringsavtal upprättats mellan Region Gotland och exploatören ”Båtahage AB”. Region Gotland kommer inte att vara huvudman för gator och övrig allmän platsmark. Exploatören projekterar, utför och bekostar anläggande av gata inom exploateringsområdet och ansvarar för att gatan håller sådan standard att framkomligheten garanteras för sophämtning, räddningstjänst och dylikt. Exploatören förbinder sig att bekosta och anlägga erforderliga anordningar för dagvattenavledning.

Området ska ingå i verksamhetsområde och vatten och avlopp byggs ut av regionen.

Exploatören ansvarar för att gemensamhetsanläggning, marksamfällighet och samfällighetsförening bildas för de gemensamma anläggningarna och den allmänna platsmarken, alternativt att de ansluts till befintlig gemensamhetsanläggning. Ansökan om gemensamhetsanläggning för gator och dagvattenanläggningar ska av exploatören vara inlämnad till lantmäteriet senast 3 år från det att detaljplanen vinner laga kraft.

För säkerställande av genomförandet ska exploatören ställa en säkerhet i form av bankgaranti på 400 000 kronor.

Bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att upprättat exploateringsavtal styr den fortsatta exploateringen av aktuellt område i enlighet med intentionerna i detaljplaneförslaget.

Samhällsbyggnadsförvaltningen förvaltningen har inget att erinra mot upprättat exploateringsavtal och föreslår regionstyrelsen att besluta om ett godkännande av detsamma.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att exploateringsavtalet är upprättat i enlighet med gällande riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal och har stöd i gällande lagstiftning.

2. Ekonomiskt perspektiv

För detaljplanen gäller enskilt huvudmannaskap och Region Gotland bär inga kostnader för utbyggnad av allmän plats.

Området kommer att ligga inom kommunalt verksamhetsområde för vatten- och spillvatten. Region Gotlands kostnader för utbyggnad täcks av anslutningsavgifter.

Exploatören har lämnat bankgaranti som säkerhet för de vitesklausuler som avtalet innehåller.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Fler bostäder till landsbygden med potentiellt åretruntboende.

6. Klimat och miljöperspektiv

Dagvattenutredning har gjorts och med föreslagen dagvattenhantering uppnås kraven om rening och fördröjning enligt Region Gotlands dagvattenhandbok.

Skog kommer att tas ned och då träd binder koldioxid är detta negativt ur ett klimatperspektiv.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Exploateringsavtal

Förslag till detaljplan för Tofta Rangstäde 3:24 och Tofta Krokstäde 1:56

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-10

Skickas till

Miljö- och byggnämnden

Tekniska nämnden

RS § 526

Ekokommunpriset 2025 – Region Gotlands interna miljöpris

Ärendenummer: RS 2025/1995

Paragraf föregående instans: AU § 312

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att 2025 års Ekokommunpris går till Almedalsveckan.

Sammanfattning

Ekokommunpriset delas år 2025 ut för tjugoundra gången. Vid bedömningen av nominerade kandidater läggs stor vikt vid att priset ska stimulera andra till engagemang och skapa intresse för systematiskt miljöarbete.

Bedömning

Som reglerna är utformade måste man ha ett eget aktivt miljöarbete som innebär minskad miljöpåverkan. Detta miljöarbete ska kunna följas med miljönyckeltal eller någon annan form av miljöredovisning som visar hur arbetet går från år till år. Miljöarbetet ska också kommuniceras i någon form.

Generellt har få kandidater de senaste åren formellt sett varit kvalificerade till priset. Vid bedömningen brukar därför även anledningen till att priset finns tas med i bedömningen, nämligen att priset ska stimulera andra till engagemang och skapa intresse för systematiskt miljöarbete.

Den gemensamma nämnaren mellan prisets syfte och de formella kriterierna är att man på något sätt kommunicerar vad man gör och varför. Internt inom Region Gotland, men gärna också externt.

Till årets pris nominerades fyra kandidater:

- Projektet ”Mattorget. Skippa engång – välj flergångs” under Almedalsveckan, där besökarna sedan 2024 kunnat äta på det så kallade Mattorget utan att använda engångsprodukter. I stället används flergångsprodukter som samlas in och diskas. Verksamheten är ett samarbete mellan många parter och koordineras av nominerade Almedalsveckan (Almedalskontoret på regionstyrelseförvaltningens kommunikationsavdelning tillsammans med teknikförvaltningens park- och trafikavdelning, enheten för offentlig plats och verksamhetsstöd).
- Enheten strategisk planering på samhällsbyggnadsförvaltningen och då specifikt Johanna Snöbohm och Evelina Lindgrens arbete med att lyfta 3-30-300-principen som ett verktyg i att skapa hållbara gröna tätorter. Boverket beskriver principen som att alla ska kunna se minst tre träd från sin bostad, skola och arbetsplats, att varje stadskvarter ska ha minst 30 procents krontäckningsgrad och att alla innevanare ska ha max 300 meter till ett grönområde.

- Projektavdelningens hållbarhetsgrupp inom teknikförvaltningen som arbetat fram en rutin för masshantering. Massor är jord- och bergmaterial som uppstår när man exploaterar, bygger, underhåller och förvaltar infrastruktur i samhällsbyggnadsprojekt. Att bryta nya massor och forsla bort de som uppstår i projekt är kostsamt och genererar stor påverkan på både klimat och miljö. Rutinen beskriver Regionens olika verksamheters roller och ansvar i strävan efter en mer cirkulär masshantering.
- Daglig verksamhet vid socialförvaltningen. Daglig verksamhet bidrar till att ge personer med funktionsnedsättning en meningsfull sysselsättning och en möjlighet att bli delaktig i samhället. Tydligaste kopplingen till miljövinster finns sannolikt inom Återbruket, menar nomineringen, där Verkstan i Klintehamn, Navet i Hemse och framför allt Överskottet i Visby genom samarbetet med återvinningscentralerna återbrukar det som allmänheten lämnar in.

2025 års nomineringar visar verkligen på bredden i Region Gotlands verksamhet och på att det finns kopplingar till miljöarbetet i de mest skilda delar.

Tre av fyra nomineringar gäller arbetsställen som tidigare fått Ekokommunpriset. Projektavdelningen på teknikförvaltningen fick priset så sent som 2019 för sitt arbete med ombyggnad samt omgestaltung av Sävhuset. 2012 fick kansliet för Almedalsveckan inom dåvarande serviceförvaltningen priset för sitt arbete med att göra Almedalsveckan till ett grönnare evenemang. 2010 fick returgrupperna i Slite och Visby inom avdelningen för daglig verksamhet på socialförvaltningen priset för sitt arbete med att både utveckla goda rutiner för insamling av återvinningsmaterial och genomföra det praktiska insamlingsarbetet.

Det finns ingen regel som säger att man inte kan få priset flera gånger. I de fall där så har skett, har det av naturliga skäl varit nya insatser som nomineras, även om arbetsstället varit det samma. Hittills har GotlandsHem och teknikförvaltningens fastighetsavdelning erhållit Ekokommunpriset två gånger.

Efter sedvanliga överläggningar i beredningsgruppen föreslås regionstyrelsen att, i mycket stark konkurrens denna gång, utse Almedalsveckan och deras projekt *"Mattorget. Skippa engång – välj flergångs"* som mottagare av 2025 års Ekokommunpris. Projektet är som nämnts ovan ett samarbete mellan Almedalskontoret på regionstyrelseförvaltningen och enheten för offentlig plats och verksamhetsstöd på teknikförvaltningen.

Almedalskontoret har drivit ett aktivt arbete för att göra Almedalsveckan mindre miljöbelastande under många år och ständigt tagit nya steg. Det är ingen slump att de redan 2012 tilldelades Ekokommunpriset för sin systematik i arbetet.

Med flergångssystemet för tallrikar och bestick på mattorget har man nu, tillsammans med enheten för offentlig plats och en rad andra samarbetspartners, genom praktisk handling tagit ytterligare ett steg och visat att det går att kraftigt reducera mängden engångsmaterial i samband med måltider även vid stora evenemang.

Av nomineringen framgår att satsningen började 2022 och att man följt och dokumenterat vilken miljöeffekt systemet gett år från år.

Almedalskontoret har naturligtvis en stor fördel av att kännedomen om deras miljöarbete mer eller mindre automatiskt får stor spridning, eftersom oftast både arrangörer och de många besökarna tar del av dem. Genom att Almedalsveckan själva eller någon av deras många externa samarbetspartners – som inte får glömmas bort i sammanhanget – också medverkar på seminarier och berättar om satsningarna stärks kunskapsspridningen ytterligare.

Nomineringen innehåller med andra ord fakta som visar att prisets kriterier kring att man ska ha genomfört åtgärder och följt miljönyttan/utvecklingen över tid, helst via nyckeltal eller liknande, och att man också informerat internt och externt, är uppfyllda.

Regionstyrelseförvaltningens föreslår därför regionstyrelsen att utse Almedalsveckan (Almedalskontoret på regionstyrelseförvaltningen tillsammans med teknikförvaltningens enhet för offentlig plats och verksamhetsstöd) som mottagare av 2025 års Ekokommunpris på 10 000 kronor med följande motivering:

”För sitt systematiska arbete med flergångshanteringen på Mattorget i Almedalsområdet, som på ett praktiskt och pedagogiskt sätt för samman samarbetspartners, entreprenörer och besökare i ett fungerande cirkulärt system som minskar Almedalsveckans miljöbelastning.”

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-11

RS § 527

KFVA – Kommunala föreskrifter om användande av den allmänna VA-anläggningen

Ärendenummer: RS 2025/1928

Paragraf föregående instans: AU § 313

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna KFVA, *Kommunala föreskrifter om användande av den allmänna VA-anläggningen*, och överlämna föreskrifterna till regionfullmäktige för fastställande.

Sammanfattning

Svenskt Vatten har tagit fram förslag på namnändring på den reglerande författningen *Allmänna bestämmelser för vattentjänster* (ABVA). Det nya namnet som föreslås är *Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen* (KFVA) och ändringen syftar till att förtydliga att det är fråga om föreskrifter som beslutas av regionfullmäktige och inte sådana allmänna bestämmelser som tidigare meddelades av huvudmannen.

Hänvisning till Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV).

Denna föreskrift ersätter tidigare ABVA beslutad i regionfullmäktige 2021-06-21, § 102.

Bedömning

Teknikförvaltningen föreslår att KFVA antas med motiveringen att de kommunala föreskrifterna om användningen av den allmänna VA-anläggningen uppdateras till gällande standard och blir tydligare för VA-abonnenter/fastighetsägare.

Kommunala föreskrifter om användande av den allmänna VA-anläggningen reglerar VA-huvudmannens och VA-abonnentens rättigheter och skyldigheter gentemot varandra. När en VA-abonnent tecknar sig för allmänna VA-tjänster så förbinder man sig att följa KFVA.

Regionstyrelseförvaltningen delar teknikförvaltningens syn i denna fråga och föreslår regionstyrelsen att godkänna KFVA, *Kommunala föreskrifter om användande av den allmänna VA-anläggningen*, och överlämna föreskrifterna till regionfullmäktige för fastställande.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Tekniska nämnden 2025-09-17, § 165

Bilaga. Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen, KFVA

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-10-22

Skickas till

Tekniska nämnden, registrator-tn@gotland.se

Miljö- och byggnadsnämnden, registrator-mbn@gotland.se

RS § 528   Arbetsmodell för landsbygdsutveckling

Ärendenummer: RS 2021/1455

Paragraf föregående instans: AU § 314

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen godkänner informationen om utvärderingen av arbetsmodellen för landsbygdsutveckling.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade 2022 att införa en arbetsmodell för landsbygdsutveckling med syftet att stärka den platsbaserade utvecklingen i hela regionen. Modellen består av fyra verktyg: landsbygdsperspektivet i hållbarhetssäkring, forum för landsbygdsutveckling, förbättringsdialoger och lokala utvecklingsplaner. Arbetet har bidragit till en ökad medvetenhet om geografiska skillnader och har stärkt dialogen mellan Region Gotland och lokala utvecklingsaktörer.

Utvärderingen visar att grunden är lagd för att landsbygdsperspektivet ska kunna få genomslag i styrning och planering. Ett fortsatt utvecklingsområde är att säkerställa en mer likvärdig tillämpning av landsbygdsperspektivet i hållbarhetssäkringen i hela organisationen.

Utvärderingen visar också att arbetssätten för samverkan – särskilt förbättringsdialogerna och lokala utvecklingsplaner – har skapat värdefulla insikter och gemensamma prioriteringar, men att arbetet hittills varit varierande och ofta projektbundet. För att stärka långsiktigheten och skapa mer konsekventa processer för gemensam planering och uppföljning utvecklas dessa arbetssätt nu vidare inom ramen för SAMLA, där Region Gotland, lokala utvecklingsaktörer och näringslivet tillsammans tar fram former för kontinuerlig samverkan och gemensam prioritering i serviceområdena.

Bedömning

Arbetet enligt arbetsmodellen för landsbygdsutveckling bidrar till målen i Regional utvecklingsstrategi Vårt Gotland 2040, särskilt målinriktningen ”Hela Gotland – land och stad tillsammans” och målet om goda livsmiljöer och förutsättningar för hållbar utveckling i hela regionen. Det ligger även i linje med Genomförandeprogrammet för näringslivets förutsättningar och innovation 2022–2027, där ett av huvudmålen är att det ska finnas goda förutsättningar för hållbar platsutveckling i bygder över hela Gotland.

Utvärderingen visar att landsbygdsperspektivet integreras i allt fler strategiska beslutsunderlag och processer. För att perspektivet ska få fullt genomslag behöver tillämpningen bli mer likvärdig och kopplad till Region Gotlands styrmodell, så att analys, planering och uppföljning sker samlat och återkommande.

Forum för landsbygdsutveckling, förbättringsdialoger och arbetet med lokala planer och prioriteringar har stärkt samverkan och ömsesidig förståelse mellan regionen och lokala aktörer. Inom ramen för SAMLA utvecklas nu dessa arbetssätt vidare med fokus på långsiktiga samverkansformer och gemensamma prioriteringar för varje serviceområde, där roller, ansvar och uppföljning tydliggörs i ett arbete som sker tillsammans över tid.

Sammantaget bedöms grunden enligt arbetsmodellen för landsbygdsutveckling vara etablerad. Det fortsatta arbetet inom SAMLA, där Region Gotland och lokala utvecklingsaktörer gemensamt utvecklar struktur och arbetssätt, är avgörande för att öka genomslaget i ordinarie styrning och säkerställa långsiktighet i utvecklingen av hela Gotland.

Mot denna bakgrund föreslås att regionstyrelsen beslutar att godkänna informationen om utvärderingen av arbetsmodellen för landsbygdsutveckling.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Utvärdering av arbetsmodell för landsbygdsutveckling
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-11

RS § 529   Länsplan för regional transportinfrastruktur 2026-2037

Ärendenummer: RS 2024/2477

Paragraf föregående instans: AU § 315

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att *Förslag till Länsplan för regional transportinfrastruktur 2026–2037* godkänns och överlämnas till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Sammanfattning

Som en del i den statliga infrastrukturplaneringen tar alla län vart fjärde år fram länsplaner för regional transportinfrastruktur. Länsplanen sträcker sig över tolv år och innehåller dels investeringar i den statliga infrastrukturen, dels medfinansiering av kollektivtrafikinvesteringar och åtgärder på det kommunala gatunätet som rör miljö, trafiksäkerhet, cykel- och gångtrafik. För Gotlands län är det Region Gotland som ansvarar för att upprätta och fastställa länsplanen.

Enligt regeringens direktiv ska länsplanen redovisas till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) senast den 20 januari 2026. Förslaget ska då vara remitterat och sammanställt. Därefter kommer regeringen att analysera länens förslag till åtgärder och fatta beslut om vilka definitiva ramar som tilldelas respektive länsplan. Efter regeringens beslut om ramar ska länsplaneupprättarna fastställa länsplanerna.

Regionstyrelsen beslutade 2025-09-02, § 339, att sända Gotlands länsplan för regional transportinfrastruktur på remiss med remisstiden 2025-09-02 till 2025-10-28. Förslaget skickades till 53 remissinstanser. Förslaget har även funnits tillgängligt för allmänheten på Region Gotlands hemsida. 22 remissyttranden inkom, vilket har genererat ett antal förtydliganden i länsplanen. Två nya stycken har tillförts, avseende klimatanpassning respektive transportsystemets betydelse för beredskap. En omfördelning i den ekonomiska tabellen har genomförts mellan åtgärdsområde cykelutveckling och åtgärdsområde kollektivtrafik. Syftet med omfördelningen är att möjliggöra en högre upparbetning av planen liksom tillmötesgå synpunkter om behov av högre fördelning till kollektivtrafiken. Efter ändringen fördelas 10 procent av länsplanen till åtgärdsområde kollektivtrafik och knappt 40 procent av planen till åtgärdsområde cykelutveckling.

Alla ändringar sedan remissförslaget är markerade i gult i förslaget till länsplan. Remissinstansernas sammanfattade synpunkter och regionstyrelseförvaltningens kommentar finns i dokumentet *Remissammanställning Länsplan 2026–2037*.

Bedömning

Länsplanen ska lämnas till Regeringskansliet, remitterad och sammanställd, 20 januari 2026. För att detta ska vara möjligt behöver regionstyrelsen besluta om godkännande och överlämnande på sitt möte 8 december 2025.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Att upprätta och fastställa länsplanen ingår som en del i det regionala utvecklingsansvaret och finns reglerat i lagen om regionalt utvecklingsansvar.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att pengarna i länsplanen är viktiga för utvecklingen av Gotlands transportinfrastruktur. Förslaget till fördelning av länsplanemedel speglar i den mån det är möjligt den fördelning Trafikverket indikerat att de har möjlighet att genomföra under perioden.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att länsplanens fokus på åtgärder för förbättrad trafiksäkerhet och förbättrade möjligheter till cykling är positivt ur ett barnperspektiv.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att länsplanens fokus på åtgärder för förbättrad trafiksäkerhet och förbättrade möjligheter till cykling är positivt ur ett jämställdhetsperspektiv.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Medel i länsplanen fördelas till åtgärder över hela Gotland.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att länsplanens fokus på förbättrade cyklingsmöjligheter är positiva ur ett klimat- och miljöhänsende.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Miljökonsekvensbeskrivning efter remiss
Förslag till Länsplan efter remiss
Remissammanställning Länsplan 2026–2037
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-12

Skickas till

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

RS § 530

LONA Våtmark december 2025, ansökan om statligt stöd till Lokala Naturvårdsprojekt

Ärendenummer: RS 2025/2000

Paragraf föregående instans: AU § 317

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att en ansökan, *Bevara myllrande våtmarker, BMV*, lämnas in i ordinarie ansökningsomgång 2025 om stöd till Lokala naturvårdsprojekt (LONA).
- Information om att handläggningen av LONA framgent hanteras av regionekologer på samhällsbyggnadsförvaltningen tas emot.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen har på enhetschefsnivå kommit överens om att handläggningen av s k LONA-projekt numera omhändertas av regionekologer på samhällsbyggnadsförvaltningen.

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår att en ansökan med ett våtmarksprojekt lämnas in till länsstyrelsen i Gotlands län senast den 9 december 2025.

Det har kommit in ett projektförslag. Det är ett samverkansprojekt mellan Region Gotland och en extern utförare, föreningen *Aquabrava*. Förvaltningen föreslår att regionstyrelsen ställer sig bakom förslaget.

Projektförslaget har en budget på **722 555** kr och ansökta stöd om **645 500** kr, för perioden 2026–2029. Region Gotlands del i projektet uppgår till 35 555 kr vilket täcker kostnaden för tidsåtgången för Regionens handläggare inom projektet.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning och motivering av förslag till beslut är att det är värdefullt om de statliga LONA-medel som finns tillgängliga att söka för våtmarksåtgärder på Gotland, blir utnyttjade. Därför är förslaget att även vid detta ansökningstillfälle lämna in en ansökan.

Projektet bedöms gynna biologisk mångfald, vattenrening och naturrekreation. Effekter som är gynnsamma för Gotlands klimat och utveckling.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att den föreslagna ansökningen om LONA-medel ryms inom förordningen (2003:598) om statliga bidrag till lokala naturvårdsprojekt, LONA-förordningen. Det är bara kommuner som kan söka, men andra icke

vinstdrivande organisationer kan söka genom kommuner. Stödnivån kan vara upp till 90 procent för våtmarksprojekt.

2. Ekonomiskt perspektiv

Under projekttiden är Region Gotland ekonomiskt ansvarig för projekten gentemot länsstyrelsen. Projektmedel utbetalas från länsstyrelsen till regionen och mot rekvisition i efterskott från regionen till förening som driver projektet. Arbeten som utförs av entreprenörer upphandlas och betalas av Region Gotland.

3. Barnperspektiv och jämställdhetsperspektiv

Projektet tillför ett långsiktigt pedagogiskt lärande med ett generationsperspektiv, samt avhandlar värderingar gällande jämställdhet och social delaktighet i förhållande till det naturbaserade vattensystemet.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Projektet rör mark i anslutning till odlingslandskapet, vilket bidrar till att stärka den biologiska mångfalden på landsbygden.

6. Klimat och miljöperspektiv

Projektets primära effekt bidrar till att bevara och stärka den artrikedom som finns i området. Åtgärderna bidrar också till att stärka landskapets förmåga att balansera vattenflöden både vid torka och riklig nederbörd.

Våtmarksrestaurering och anläggande av nya våtmarker är värdefulla åtgärder inom miljö kvalitetsmålen; *Begränsad miljöpåverkan, God bebyggd miljö, Ingen övergödning, Myllrande våtmarker samt Ett rikt växt och djurliv.*

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

BMV bilaga Utkast Ansökan LONA registret 2025-11-10

BMV bilaga Karta med platser för åtgärderna 2025-10-31

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-10

RS § 531

Remiss. EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordningar för perioden 2028–2034

Ärendenummer: RS 2025/1897

Paragraf föregående instans: AU § 318

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att inlämna yttrande till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Sammanfattning

Regeringen har, genom Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, gett myndigheter, regioner och andra organisationer möjlighet att lämna synpunkter på EU-kommissionens förslag till nya förordningar för programperioden 2028–2034. Förslaget innebär omfattande satsningar och betydande förändringar jämfört med nuvarande programperiod – inte minst i fråga om hur EU-finansieringen ska regleras och organiseras.

Huvudförslaget avser inrättandet av en ramförordning med grundläggande bestämmelser för en ny övergripande EU-fond och nationella och regionala partnerskapsplaner. Denna förordning ska utgöra ett gemensamt ramverk för flera politikområden som i dag regleras genom separata fonder, bland annat sammanhållnings-, jordbruks- och fiskeripolitiken. Ramförordningen kompletteras av ett antal sektorsspecifika förordningar.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att Region Gotland bör lämna yttranden på tre av dessa förordningar, vilka bedöms särskilt relevanta utifrån regionens roll som regionalt utvecklingsansvarig i Gotlands län. Dessa gäller huvudförordningen om de nationella och regionala partnerskapsplanerna och de sektorsspecifika förordningarna för den Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), Sammanhållningsfonden (CEF) och Interreg, samt den Europeiska socialfonden (ESF).

Regionstyrelseförvaltningen är sammantaget positiv till de sektorsspecifika förordningarna och välkomnar kommissionens ambition att förenkla regelverken, öka flexibiliteten och stärka synergier mellan fonder och program, men betonar samtidigt vikten av långsiktighet och ett tydligt regionalt inflytande i utformning, genomförande och uppföljning av partnerskapsplanerna.

Regionstyrelseförvaltningen är dock kritisk till att förslaget avseende de nationella och regionala partnerskapsplanerna saknar krav på regionala och territoriella kapitel, samt att den föreslagna prestationsbaserade utbetalningsmodellen kan missgynna mindre resursstarka aktörer och hämma innovation och utforskande satsningar. Därutöver efterfrågar förvaltningen en

ökad myndighetssamordning mellan EU-fonder och den övriga nationella finansieringen, samt en tydligare hänsyn till öar och skärgårdar.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att följande förordningar är av särskilt vikt att svara på utifrån Region Gotlands roll som regionalt utvecklingsansvarig i Gotlands län:

- Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om inrättande av Europeiska fonden för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk och landsbygd, fiske och sjöfart, välbefinnande och säkerhet för perioden 2028–2034 och om ändring av förordning (EU) 2023/955 och förordning (EU, Euratom) 2024/2509.
- Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Europeiska fonden för regional utveckling inbegripet för europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) och Sammanhållningsfonden som del av den fond som inrättats genom förordning (EU) [...] [förordningen om Nationella och regionala partnerskapsfonden] och om fastställande av villkor för genomförandet av unionsstöd till regional utveckling 2028–2034 (COM/2025/552).
- Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Europeiska socialfonden som en del av den nationella och regionala partnerskapsplanen enligt förordning (EU) [NRPförordningen] och om villkor för genomförandet av unionens stöd till sysselsättning av god kvalitet, kompetens och social inkludering under perioden 2028–2034 (COM/2025/558).

Regionstyrelseförvaltningen har inför upprättandet av remissvaret fört dialog med Länsstyrelsen i Gotlands län och med närliggande regioner inom programområdet Småland och Öarna. Utifrån detta har regionstyrelseförvaltningen gjort en sammanvägd bedömning.

Regionstyrelseförvaltningen är positiv till de sektorsspecifika förordningarna som rör den Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), Sammanhållningsfonden (CEF) och Interreg, samt den Europeiska socialfonden (ESF).

Förvaltningen ser även positivt på kommissionens ambition att förenkla regelverken, öka flexibiliteten och skapa bättre synergier mellan olika program och fonder. En samlad fondstruktur kan under rätt förutsättningar ge bättre överblick, effektivare medelsanvändning och en smidigare koppling mellan olika politikområden. Ökad flexibilitet kan också göra det lättare att anpassa stöden till förändrade behov.

Samtidigt konstaterar regionstyrelseförvaltningen att en sådan struktur ställer stora krav på tydlig ansvarsfördelning, fungerande flernivå- och

flerpartssamverkan och verklig regional delaktighet i alla delar av processen – från planering till genomförande och utvärdering.

Regionstyrelseförvaltningen ser dock flera risker med huvudförordningen som rör de nationella och regionala partnerskapsplanerna. Den kanske största risken är att den regionala och lokala nivån riskerar att få minskat inflytande över hur EU-medlen används och att de regionala och lokala behoven åsidosätts för nationella prioriteringar.

Förslaget saknar ett obligatoriskt krav på att de nationella och regionala partnerskapsplanerna ska innehålla regionala och territoriella kapitel. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det finns en tydlig risk att den platsbaserade dimensionen försvagas, och att detta kan underminera förutsättningarna för en effektiv och ändamålsenlig implementering av fonden och programperioden som helhet.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer vidare att förslaget att slå samman flera tidigare separata politikområden – såsom sammanhållnings-, jordbruks-, fiskepolitiken – med politikområden som säkerhet, försvar, arbetsmarknad, bostäder och energi kan leda till att fondens syfte blir för brett. Detta kan leda till att vissa politikområden prioriteras bort till förmån för andra, och att den långsiktiga strategiska utvecklingen i samtliga politikområden som helhet försvagas.

Den föreslagna prestationsbaserade förvaltnings- och utbetalningsmodellen utgör också en risk. Modellen innebär att utbetalningar av EU-medel sker först när uppsatta delmål på nationell nivå uppnås. Risken för uteblivna medel eller återbetalningskrav måste enligt regionstyrelseförvaltningen bäras av den nationella nivån. Förvaltningen ser även en risk att den föreslagna prestationsbaserade modellen kan missgynna mindre resursstarka aktörer, samt minska incitamenten för mer innovativa eller utforskande satsningar.

Sammanfattningsvis ställer förslaget höga krav på att den nationella styrningen av myndigheter är välfungerande och att myndigheterna prioriterar flernivå- och flerpartssamverkan, där den regionala och lokala nivån inkluderas i alla steg av de nationella och regionala partnerskapsplanerna – från planering till genomförande och utvärdering.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att ett lyckat genomförande av de nationella och regionala partnerskapsplanerna förutsätter att regioner och kommuner involveras i hela processen och att den nationella nivån prioriterar flernivå- och flerpartssamverkan. Detta är avgörande för att säkerställa ett effektivt och ändamålsenligt genomförande av planerna och programperioden som helhet. För Gotland är det även särskilt viktigt att öars och skärgårdars särskilda förutsättningar beaktas och ges utrymme i de nationella och regionala partnerskapsplanerna.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionstyrelsen beslutar att inlämna upprättat yttrande till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Region Gotlands svar på "Remittering av EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordningar för perioden 2028–2034"
2025-12-08

Begäran på svar om "Remittering av EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordningar för perioden 2028–2034",
Regeringskansliet 2025-09-25
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-11

Skickas till

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

RS § 532

Remiss. Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037

Ärendenummer: RS 2025/1946

Paragraf föregående instans: AU § 319

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att lämna förslaget till yttrande till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Sammanfattning

Hösten 2024 presenterade regeringen sin infrastrukturproposition, med ekonomiska ramar för transportinfrastrukturen perioden 2026–2037. Trafikverket gavs därefter i uppdrag att ta fram förslag till nationell plan för transportsystemet, medan länsplaneupprättarna fick i uppdrag att ta fram länsplaner. Den 30 september 2025 redovisade Trafikverket förslag till nationell plan 2026–2037. Trafikverkets förslag gick samtidigt på extern remiss. Remissyttranden ska ha kommit in till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) senast den 30 december 2025. Under 2026 väntas regeringen besluta om den nationella planen.

Den nationella planen beskriver hur den statliga infrastrukturen ska underhållas och utvecklas under de kommande tolv åren. Medel fördelas till bland annat drift och underhåll på järnväg och på hela det statliga vägnätet, investeringar och trimningsåtgärder på statliga järnvägar och nationella stamvägar, liksom i sjöfart (farleder och slussar) och till länsplanerna.

Planförslaget omfattar 1 171 miljarder kronor. Planförslaget innebär en stor ökning av medel till vidmakthållandeåtgärder (drift och underhåll). Grunden läggs för att vara i kapp med det eftersatta underhållet på järnvägen till 2050. Vägnätets eftersatta underhåll åtgärdas redan under planperioden.

Nationella stamvägar och järnvägar finns inte på Gotland och därför har Gotland inte heller del av nyinvesteringar i nationell plan. Gotland tar däremot del av anslagen *Vidmakthållande väg*, *Regional plan* (länsplanerna) och *Trimnings- och miljöåtgärder*. Vad gäller vidmakthållande väg har Trafikverket kunnat genomföra mer vägunderhåll än någonsin på Gotland, både i år och framåt tack vare att anslagen utökats och kommer att utökas kraftigt i och med detta planförslag. I länsplaneomgång 2026–2037 utökas medlen i Gotlands länsplan från 279 miljoner kronor (länsplan 2022–2033) till 343 miljoner kronor. Det blir avräknat mot upparbetning av nuvarande plan 371 miljoner kronor. Gotlandstrafiken ligger idag i anslag 1:7 Trafikavtal, det vill säga utanför nationell plan.

Bedömning

I förslaget till yttrande framhålls framför allt följande synpunkter:

- Färjetrafiken till och från Gotland måste ses som en del i den nationella infrastrukturen och i nationell plan hanteras i linje med övriga insatser för att stärka Sveriges infrastruktur.
- För att nå klimatmålet för transportsektorn hade Region Gotland önskat att staten ställt mer offensiva krav på omställning till förnybara bränslen i färjetrafiken till och från Gotland.
- Region Gotland är positiva till ett fokus på underhåll i nationell plan.
- Gotland behöver en ökad framdrift i länsplanarbetet genom mer medel och fler genomförda åtgärdsvalsstudier.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det skulle bidra till flera av effektmålen i RUS, exempelvis *God tillgänglighet och hållbara kommunikationer* och *Ett klimatneutralt Gotland*.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-10

Förslag till yttrande nationell plan 2026–2037 daterad 2025-12-08

Remiss. Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037.

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet inkom 2025-09-30

Skickas till

li.remissvar@regeringskansliet.se med kopia till

li.transport.remissvar@regeringskansliet.se.

Ange diarienummer LI2025/01587 och remissinstansens namn i ämnesraden.

RS § 533

Remiss. Samråd för ut- och ombyggnad av hamnanläggning och anpassning av farled i Kappelshamn

Ärendenummer: RS 2025/1991

Paragraf föregående instans: AU § 320

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att anta föreliggande förslag till yttrande för ingivande till Sjöfartsverket och Fortifikationsverket som Region Gotlands remissvar.

Paragrafen justeras omedelbart.

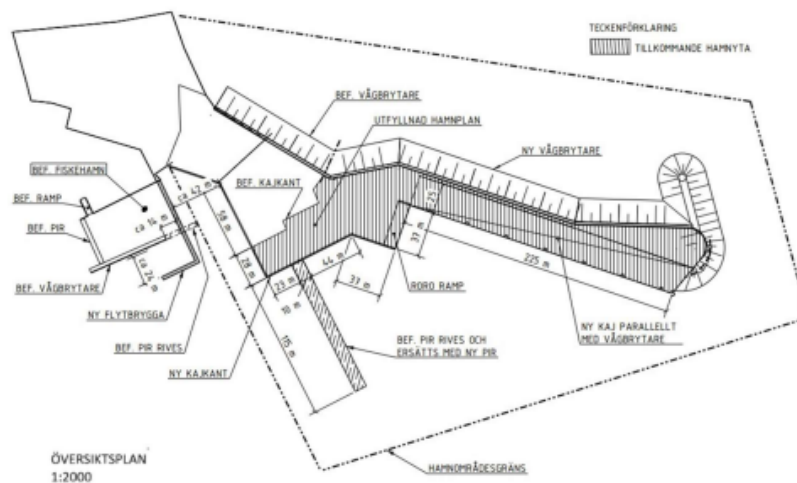

Sammanfattning

Fortifikationsverket och Sjöfartsverket planerar en omfattande ut- och ombyggnad av Kappelshamns hamn. Syftet är att anpassa hamnen för Försvarmaktens behov och samtidigt skapa reservhamnskapacitet för Visby hamn. Projektet omfattar både byggnationer på land och muddring av hamn, vändzon och farled. Åtgärderna kräver tillstånd för vattenverksamhet och miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken, och projektet bedöms medföra en betydande miljöpåverkan, varför en fullständig miljökonsekvensbeskrivning kommer att tas fram. Det planeras för att lämna in tillståndsansökan till Mark- och miljödomstolen 2026.

Region Gotland har beretts möjlighet att inkomma med ett remissyttrande i ärendet senast den 24 november 2025. För att möjliggöra politisk hantering har anstånd begärts, och beviljats, till 2025-12-09.

Den nuvarande hamnanläggningen är kraftigt skadad och har nyttjandeförbud. Den ska därför rivas och ersättas med nya kajer, pir och vågbrytare. Den nya vågbrytaren blir cirka 250 meter lång och kompletteras med en ny 225 meter lång kaj. Även småbåtshamnen söder om området påverkas genom rivning av en pir och anläggning av en ny flytbrygga. Se nedan illustration ur samrådshandlingen.

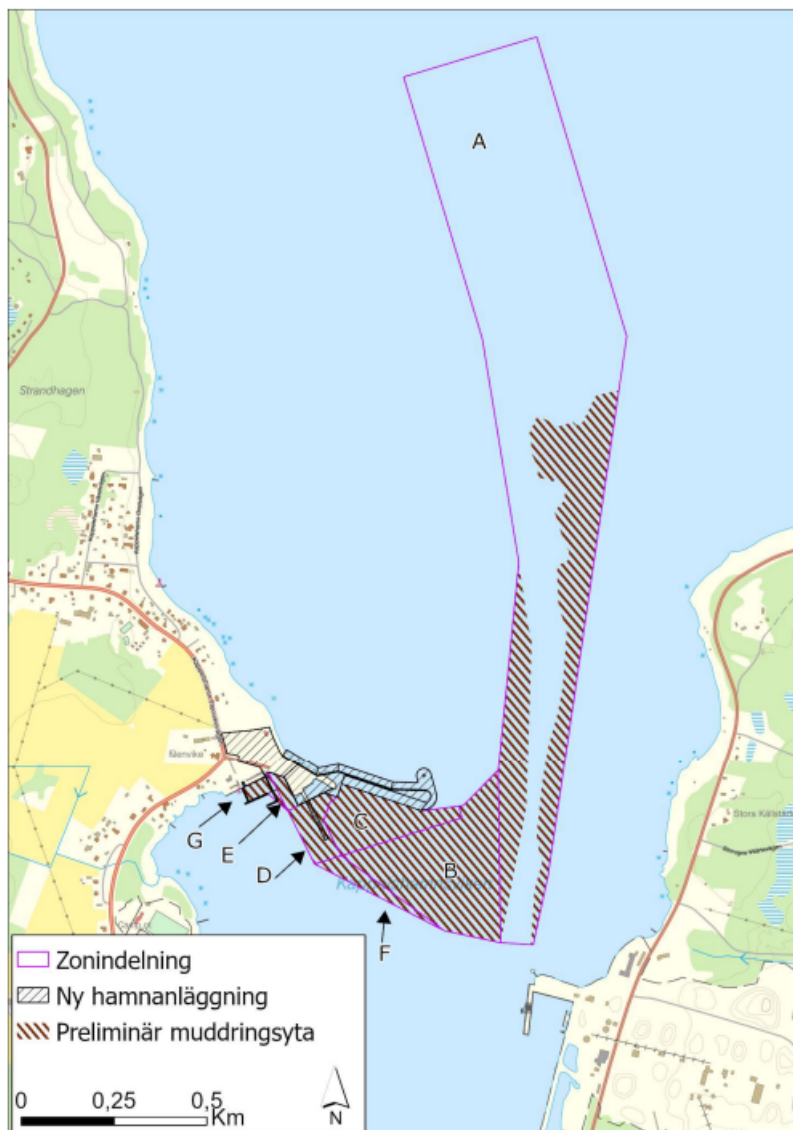

Figur 4. Illustration av den framtida utformningen av kajer, pir och vågbrytare.

Muddringen omfattar cirka 400 000 kubikmeter sediment, varav omkring 5 000 kubikmeter är förorenade (klass 4–5 enligt Naturvårdsverkets bedömningsgrunder). Förorenade massor utreds för återanvändning i konstruktionen eller deponering. Resterande massor planeras dumpas till havs på särskilt utpekad plats. Arbetet förväntas ta fyra till sex månader och utföras under perioder med låg biologisk aktivitet. Se nedan karta ur samrådshandlingen som visar planerade muddringsåtgärder mm.

Området ligger inom riksintresse för totalförsvaret och sjöfarten samt i närheten av områden med riksintresse för friluftsliv. I samrådshandlingen görs bedömningen att närliggande Natura 2000-områden som Träskmyr och Hall- Hangvar inte kommer att påverkas. Hamnen kommer framledes att omfattas av skyddsobjekt enligt skyddslagen inom vilket allmänheten inte har tillträde. Detta medför att delar av det strandskyddade området, som omfattas av skyddsobjekt, framledes inte kan nyttjas av allmänheten på samma sätt som tidigare.

Förväntade miljöeffekter omfattar tillfällig grumling, buller och undervattensljud vid muddring och byggnation. Detta kan påverka fisk, marina däggdjur och fåglar, men bedöms vara tidsbegränsat och lokalt. Påverkan på naturmiljöer på land bedöms bli liten eftersom området redan är hårdgjort.

Figur 5. Karta som översiktligt visar planerade åtgärder.

Sjöfartsverket och Fortifikationsverket anger att projektet väntas ha positiv långsiktig effekt för totalförsvaret och för Gotlands transportförsörjning, samtidigt som miljöpåverkan bedöms hanterbar med rätt försiktighetsåtgärder.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning ur ett regionalt utvecklingsperspektiv är att förslaget kan innebära vissa positiva effekter för Gotland. Den planerade ut- och ombyggnaden stärker Gotlands infrastruktur och beredskap, vilket gynnar både uppbyggnaden av det militära och civila försvaret på Gotland och Gotlands utveckling i stort. En fungerande reservhamn innebär ökad robusthet i transportförsörjningen, särskilt vid störningar i färjetrafiken, vilket är viktigt för Gotlands tillgänglighet, försörjning och näringslivets konkurrenskraft.

Ett genomförande av projektet kan också stimulera viss lokal sysselsättning och skapa efterfrågan på entreprenader, logistik och service under byggtiden. På längre sikt kan förbättrad hamninfrastruktur bidra till ökade investeringar och etableringar inom logistik, energi, försvar och industri, vilket stärker Gotlands strategiska roll i Östersjöregionen.

Samtidigt finns potentiella utmaningar och målkonflikter. Området är känsligt ur miljö- och friluftslivssynpunkt, och byggnation och muddring kan tillfälligt påverka rekreation, fiske och turism. Balansen mellan totalförsvarets behov, civila funktioner och miljöhänsyn är därför viktigt att beakta.

I områdets absoluta närhet finns kommunala vatten- och avloppsanläggningar i form av pumpstation och ledningsnät. Det är viktigt att hänsyn till dessa tas under såväl byggnation som senare drift. När det gäller förorenade massor som planeras att deponeras eller användas i konstruktionen, vill regionstyrelseförvaltningen särskilt understryka att Gotlands berggrund och grundvatten är mycket känsliga för påverkan och att hanteringen av dessa massor därför måste ske med stor omsorg.

Regionstyrelseförvaltningens sammanfattande bedömning är att förslaget kan innebära positiva regionalekonomiska effekter och vara bidragande i skapandet av ett mer resiliellt samhälle, förutsatt att miljöskydd och lokal samverkan prioriteras. Skapandet av en reservhamn för Gotland kan stärka Gotlands långsiktiga hållbara utveckling och strategiska betydelse inom både transport, försvar och regional planering.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Samråd för ut- och ombyggnad av hamnanläggning och anpassning av farled i Kappelshamn, Sjöfartsverket och Fortifikationsverket, inkom 2025-10-08

Samrådsunderlag 2025-10-06

Yttrande 2025-12-08

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-05

Skickas till

Miljö- och byggnadsnämnden

Tekniska nämnden

Fortifikationsverket

Sjöfartsverket

RS § 534

Remiss. Förslag om mål för en effektiv energianvändning

Ärendenummer: RS 2025/2115

Paragraf föregående instans: AU § 321

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att inge föreslaget yttrande till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Sammanfattning

Regeringens förslag till ett nytt långsiktigt energipolitiskt mål för energieffektivisering är följande kvalitativa mål:

- Energianvändningen i Sverige ska vara effektiv och bidra till stärkt motståndskraft, konkurrenskraftiga energipriser, ett resurseffektivt energisystem och samhällets elektrifiering. En effektiv energianvändning ska innebära god hushållning av energiresurser, utjämning av effekttoppar samt ökad förmåga till efterfrågefleksibilitet och energilagring.

Avsikten är att för det nya målet ska Energimyndigheten ta fram indikatorer som bland annat visar utvecklingen i Sverige i förhållande till EU:s energimål. I den remitterade promemorian motiveras det nya målet genom att det breddar perspektivet på effektiv energianvändning och bidrar till genomförandet av de övriga nationella målen för både energipolitiken och klimatpolitiken. Vidare anges bland annat att externa faktorer utanför energiområdet i så liten omfattning som möjligt ska påverka måluppfyllelsen.

Målförslaget skiljer sig från EU:s specifika effektiviseringsmål. Samtidigt är målet kopplat till det pågående införandet i svensk lagstiftning av det sedan 2023 gällande *Energieffektiviseringsdirektivet (EED)*. Regionstyrelseförvaltningen instämmer i flertalet av de motiv som anges i remitterad promemoria och regeringens bedömning att det behövs ett nytt effektiviseringsmål.

Förvaltningens bedömning är dock att det kan bli problematiskt på sikt att sakna nationella mål som tydligare ansluter till unionsgemensamma mål, vilket uttrycks i förslaget till yttrande.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att ett nytt energieffektiviseringsmål behövs, bland annat då Sveriges mål inte längre är i linje med EU:s mål, vilket var en beslutsgrund när det antogs av riksdagen. Vidare är bedömningen att det nya förslaget anger goda övergripande målsättningar i fråga om element som energisystemet ska innehålla, men också mer komplexa målbilder av att det ska gynna elektrifiering och ge konkurrenskraft, samtidigt som energianvändningen ska vara flexibel och

anpassas efter tillgång. Målbeskrivningen är inte entydig. Förslaget saknar hittills mått som visar när de olika delarna är uppnådda, helt eller delvis. Sveriges bidrag till EU:s energieffektiviseringsmål framgår inte alls av det mål som nu föreslås.

Förvaltningens bedömning är att det kan bli problematiskt på sikt om Sverige inte kan visa en tydligare ambition för sitt nationella bidrag till det EU-gemensamma målet, än genom uppföljning via indikatorer. I promemorian framgår att ett energieffektiviseringsmål inte bör motverka industrins gröna omställning genom elektrifiering vilket inkluderar nyetablering av industrier. Målförslaget ger heller inget direkt stöd för att påskynda utvecklingen av de mer bränsle- och energieffektiva kärnreaktorer som benämns fjärde generationen, vilket kan ge inlåsnings effekter i äldre teknik. Det nämns heller inget om de för Gotland närliggande frågorna om hur energibehoven till CCS och vätgasproduktion kommer att bedömas enligt det nya målförslaget.

Ärendets behandling under mötet

Maya Arfvidson (MP) yrkar på att mening avseende kärnkraft ska tas bort. I detta instämmer Saga Carlgren (V), Eva Ahlin (C), Fredrik Gradelius (C) och Bibbi Olsson (C).

Ordförande ställer proposition på Maya Arfvidsons yrkande och finner att det avslås.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Protokollsanteckning

Maya Arfvidson (MP) och Saga Carlgren (V) inlämnar protokollsanteckning: Miljöpartiet och Vänsterpartiet ställer sig bakom behovet av ett nytt mål för effektiv energianvändning och att nuvarande målsättning behöver ses över i relation till elektrifieringen och EU:s målstruktur. Dock så motsätter sig Miljöpartiet och Vänsterpartiet att det ska byggas ny kärnkraft och därför kan vi inte stå bakom Region Gotlands remissvar i sin helhet på grund av skrivningen om kärnkraft.

Region Gotland borde trycka på att ett framtidsinriktat effektiviseringsmål ska stödja energieffektivisering och förnybar energiproduktion, samt främja lokal flexibilitet, energilagring och ett mer robust och resurseffektivt energisystem.

Beslutsunderlag

Remiss. Klimat- och näringslivsdepartementet, KN2025/02031,
inkom 2025-11-04

Upprättat förslag till yttrande 2025-11-10

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-13

Skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet

RS § 535

Remiss. En ny lag om kommunal hamnverksamhet

Ärendenummer: RS 2025/2118

Paragraf föregående instans: AU § 322

Regionstyrelsens beslut

- Upprättat yttrande inges som Region Gotlands svar till Finansdepartementet.

Sammanfattning

Region Gotland mottog 2025-09-30 remissen "*Promemorian En ny lag om kommunal hamnverksamhet*". Regionstyrelseförvaltningen samordnar Region Gotlands svar, och tekniska nämnden har, som ansvarig facknämnd för hamnverksamheten, getts möjlighet att yttra sig om remissen som direkt berör förvaltningens verksamhet. Hamnavdelningen har varit delaktig i förvaltningens framttagande av svar på remissen. Region Gotland svarar som en helhet, och tekniska nämndens svar bidrar till helheten.

I promemorian föreslås en ny lag om kommunal hamnverksamhet. Förslaget lämnas för att de svenska bestämmelserna om kommunal hamnverksamhet ska anses vara förenliga med det EU-rättsliga statsstödsregelverket. När en kommun eller en region bedriver hamnverksamhet i ett konkurrensläge på marknaden ska den överlåta driften av verksamheten till ett kommunalt aktiebolag (bolagiseringsskyldighet). Ett sådant bolag ska bedriva verksamheten på affärsmässiga grunder trots självkostnadsprincipen och förbudet mot att driva företag i vinstsyfte i kommunallagen (2017:725). Trots bolagiseringsskyldigheten får kommunen eller regionen bedriva hamnverksamhet som en del av den kommunala förvaltningen om hamnen främst nyttjas av lokala användare och verksamheten inte kan anses påverka handeln mellan medlemsstaterna inom Europeiska unionen. Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 augusti 2026.

En kommun eller en region som vid ikraftträdandet bedriver hamnverksamhet i egen regi i ett konkurrensläge på marknaden ska, förutsatt att verksamheten inte omfattas av undantaget från bolagiseringsskyldighet, senast före utgången av december 2027 överföra driften av verksamheten till ett kommunalt aktiebolag. Alternativt ska kommunen eller regionen anordna verksamheten så att den inte snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen, till exempel genom att verksamheten i stället lämnas över till en privat utförare.

Bedömning

Förslaget i promemorian har direkt påverkan på den hamnverksamheten. Hamnavdelningen har tagit del av promemorian och bedömer att förslaget, om det genomförs, skulle innebära en bolagisering av hamnarna i Visby, Klintehamn och Slite – vilka utgör Region Gotlands strategiska hamnar.

Förslaget till ny lag om kommunal hamnverksamhet framstår som väl genomarbetat och ger en god överblick över de lagar, förordningar och principer som idag reglerar hamnverksamhet i förvaltningsform. Promemorian beskriver även tydligt vilka konsekvenser ett införande av den nya lagen skulle få.

De föreslagna tidsramarna – med ikraftträdande den 1 augusti 2026 och krav på bolagisering senast vid utgången av december 2027 – bedöms som rimliga.

Sammanfattningsvis bedömer Region Gotland att promemorian är väl genomarbetad och att den föreslagna tidsplanen är realistisk.

Ärendets behandling under mötet

Maya Arfvidson (MP) yrkar med instämmande av Saga Carlgren (V) och Per Vretling (SD) att följande inkluderas i regionstyrelsens remissvar:

”Region Gotland ser fler problem med bolagisering av Region Gotlands hamnverksamhet än tjänsteskrivelse principiella synpunkter om intrång i den kommunala självstyrelsen. Vi menar att en bolagisering av hamnverksamheten, liksom vid all bolagisering av förvaltningsverksamhet, kommer att gravt försvåra och till stora delar omöjliggöra, allmänhetens/gotlänningarnas insyn i vad som händer med Gotlands viktiga hamnar.

Att sätta större vikt vid konkurrensneutralitet och beskattning av hamnverksamhet än gotlänningarnas demokratiska rätt till insyn och påverkan av öns tre viktiga hamnar menar vi är feltänkt av EU och regeringen/finansdepartementet. Ett bolag styrs utifrån aktiebolagslagen och måste agera utifrån vinstintresse och med sekretess vilket också påpekas i PM:et. Att tvinga Sveriges hamnar att bolagisera och göra hamnverksamheten mer ”affärsmässig” menar vi därför är fel och ett ingrepp i det kommunala självstyret och rådgivningen.

Oaktat ovanstående så menar vi att själva hamnarna och deras underhåll vid en eventuell bolagisering måste kvarstå i förvaltningsform så att hamnarnas standard och funktion kan styras utifrån Region Gotlands behov och inte utifrån affärsmässiga aspekter. Det som bolagiseras blir då endast den verksamhet och service som bedrivs i hamnarna och bolaget hyr då hamnarna från regionen.”

Ordförande yrkar avslag till Maya Arfvidson yrkande.

Ordförande ställer proposition på Maya Arfvidsons yrkande och finner att det avslås.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Protokollsanteckning

Maya Arfvidson (MP) och Saga Carlgren (V) inlämnar protokollsanteckning: Miljöpartiet och Vänsterpartiet ser fler problem med bolagisering av Region Gotlands hamnverksamhet än tjänsteskrivelsens principiella synpunkter om intrång i den kommunala självstyrelsen. Vi menar att en bolagisering av hamnverksamheten, liksom vid all bolagisering av förvaltningsverksamhet, kommer att gravt försvåra och till stora delar omöjliggöra, allmänhetens/gotlänningarnas insyn i vad som händer med Gotlands viktiga hamnar.

Att sätta större vikt vid konkurrensneutralitet och beskattning av hamnverksamhet än gotlänningarnas demokratiska rätt till insyn och påverkan av öns tre viktiga hamnar menar vi är feltänkt av EU och regeringen/finansdepartementet. Ett bolag styrs utifrån aktiebolagslagen och måste agera utifrån vinstintresse och med sekretess vilket också påpekas i PM:et. Att tvinga Sveriges hamnar att bolagisera och göra hamnverksamheten mer ”affärsmässig” menar vi därför är fel och ett ingrepp i det kommunala självstyret och rådgivningen.

Oaktat ovanstående så menar vi att själva hamnarna och deras underhåll vid en eventuell bolagisering måste kvarstå i förvaltningsform så att hamnarnas standard och funktion kan styras utifrån Region Gotlands behov och inte utifrån affärsmässiga aspekter. Det som bolagiseras blir då endast den verksamhet och service som bedrivs i hamnarna och bolaget hyr då hamnarna från regionen.

Beslutsunderlag

Remiss - Promemorian En ny lag om kommunal hamnverksamhet, inkom 2025-09-30

PM – ”En ny lag om kommunal hamnverksamhet”, inkom 2025-09-30

Teknikförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-07

Yttrande daterat 2025-12-08

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-11

Skickas till

Teknikförvaltningen

Finansdepartementet

RS § 536

Remiss. Förslag till riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft

Ärendenummer: RS 2025/1901

Paragraf föregående instans: AU § 323

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att delegera beslut om yttrande till regionstyrelsens presidium.

Jäv

Johan Asplund (--) anmäler jäv och deltar inte i behandlingen av ärendet.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Energimyndigheten håller under perioden 25 september till 18 december ett samråd gällande förslag till riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft och har remitterat förslaget till berörda myndigheter och aktörer som har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter. Respektive länsstyrelse är ansvarig för att sammanställa kommunernas svar på remissen.

Energimyndigheten har remitterat en sektorsbeskrivning för riksintresseanspråk för energiproduktion och energidistribution med kriterier samt en metodbeskrivning för framtagande av förslag till riksintresseanspråk på land och till havs. Till remissen hör även ett antal handlingar som beskriver respektive område. Energimyndigheten önskar få in synpunkter på sektorsbeskrivningen, inklusive kriterierna, samt på metoden och utformning av specifika områden, det vill säga riksintresseanspråk.

Sista dag för att lämna synpunkter på remissen till Energimyndigheten är den 18 december, och Länsstyrelsen i Gotlands län har begärt att Region Gotland inkommer med sitt yttrande senast den 10 december.

Remissvaret har tagits fram i samarbete mellan regionstyrelseförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen.

På en övergripande nivå bedömer förvaltningen att Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk för vindkraft kan bidra till att uppnå målsättningarna och prioriteringarna i Region Gotlands regionala utvecklingsstrategi, Vårt Gotland 2040, om att Gotland ska gå före i klimat- och energiomställningen och bidra till ett mer robust energisystem och främja förutsättningarna för att kunna säkerställa en ö-drift. Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk bidrar till att stärka förutsättningarna för klimat- och energiomställningen på Gotland genom att dels utöka befintliga riksintresseområden för vindkraft, dels genom att tillföra nya riksintresseområden på land och till havs, vilket i sin tur kan stärka

förutsättningarna för en framtida etablering av vindkraft på och runt Gotland. Förvaltningen bedömer emellertid att Energimyndighetens val av metod och kriterier för utpekande av riksintresseanspråken innebär att befintliga riksintresseområden för vindkraft minskar och i vissa fall helt utgår. Detta bedöms medföra en negativ påverkan på förutsättningarna för energi- och klimatomställning på Gotland. Därtill bedöms vissa föreslagna riksintresseanspråk innebära en risk för intressekonflikter med annan markanvändning, där samexistens kan vara svåruppnåelig.

Förvaltningens bedömning av Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk framgår per område under rubriken *Förvaltningens bedömning*. Där framgår även en bedömning gällande de förändringar som förslaget innebär för vissa befintliga riksintresseområden för vindkraft. Se även *Bilaga – Bedömning av föreslagna riksintresseanspråk, kartor* för att ta del av en tillhörande analys som presenteras i form av kartor för respektive område. Se även *Bilaga – Karta över socknar som omfattas av Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk* för att ta del av områdenas geografiska utbredning i respektive socken.

Ärendets behandling under mötet

Johan Asplund (--) anmäler jäv och deltar inte i behandlingen av ärendet.

Ärendet föredras av Max Sundberg Wallman, planarkitekt, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Regionstyrelsen föreslår att revideringar görs i underlag enligt de förslag som regionstyrelsen har lämnat.

Ordförande yrkar att beslut om yttrande efter revidering delegeras till regionstyrelsens presidium.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remissmissiv av förslag till riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft, inkom 2025-09-26

Remiss. Metod och resultat – Riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft, inkom 2025-09-26

Sektorsbeskrivning för riksintresseanspråk för energiproduktion och energidistribution, inkom 2025-09-26

Tabell över föreslagen till riksintresseanspråk för landbaserad vindkraft (Excel), inkom 2025-09-26

Tabell över föreslagen till riksintresseanspråk för havsbaserad vindkraft (Excel), inkom 2025-09-26

Tabell redigerade ytor Riksintressesamråd land, inkom 2025-10-03

Samhällsbyggnadsförvaltningen tjänsteskrivelse 2025-11-17

Regionstyrelsen yttrande, 2025-11-17

Bilaga – Bedömning av föreslagna riksintresseanspråk, kartor, 2025-11-10

Bilaga – Karta över socknar som omfattas av Energimyndighetens föreslagna
riksintresseanspråk, 2025-10-31

Skickas till

Länsstyrelsen i Gotlands län, gotland@lansstyrelsen.se, dnr 3936–2025

RS § 537

Remiss. Förslag till riksintresseanspråk för drivmedelsdepåer och energihamnar för energidistribution av drivmedel och bränslen

Ärendenummer: RS 2025/1986

Paragraf föregående instans: AU § 324

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att till Länsstyrelsen i Gotlands län inlämna upprättat förslag till yttrande.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Energimyndigheten är enligt hushållsförordningen ansvarig att lämna uppgifter och hålla dessa uppdaterade avseende riksintresseanspråk för mark- och vattenområden som är särskilt lämpliga för anläggningar för energiproduktion och energidistribution enligt 3 kap. 8 § miljöbalken. Energimyndigheten har remitterat en sektorsbeskrivning för riksintresseanspråk för energiproduktion och energidistribution med kriterier för utpekande av riksintresseanspråk för olika delar av energisystemet. Länsstyrelsen önskar få in synpunkter från kommunen på sektorsbeskrivningen inklusive kriterierna, den generella värdebeskrivningen och de specifika områdena.

Detta remissvar avgränsas till att behandla **Kriterier för riksintresseanspråk för drivmedelsdepåer** och tillhörande **övergripande värdebeskrivning för riksintresse för drivmedelsdepåer och energihamnar för energidistribution av drivmedel och bränslen**.

Förslaget innehåller vilka kriterier som ska vara uppfyllda för att depåer och hamnar ska utgöra ett riksintresseanspråk liksom en beskrivning av depåinfrastrukturen. Energimyndigheten bedömer att mark- och vattenområdena för samtliga större regionala energihamnar och depåer för flytande drivmedel, råolja och bränslen bör bli utpekade som ett riksintresseanspråk för energidistribution enligt 3 kap. 8 § andra stycket miljöbalken.

Depåerna har placerats i strategiska lägen för att energidistribution av drivmedel ska bli så effektiv som möjligt. Vid placeringen av respektive depå har Energimyndigheten därför tagit hänsyn till var de andra depåerna är placerade. Energimyndigheten pekar ut ett sådant anspråk på Gotland. Det framgår inte av remissen någon exakt lokalisering.

Remissen har hanterats av representanter från enhet strategisk planering på samhällsbyggnadsförvaltningen, hamnavdelningen på teknikförvaltningen och enheten för beredskap och säkerhetsskydd på regionstyrelseförvaltningen.

Bedömning

Remissen har hanterats av representanter från strategisk planering på samhällsbyggnadsförvaltningen, hamnavdelningen på teknikförvaltningen och enheten för beredskap och säkerhetsskydd på regionstyrelseförvaltningen. För att besvara remissen har antaganden gjorts utifrån befintlig infrastruktur när det kommer till lokalisering.

Den sammanvägda bedömningen är att föreslaget riksintresseanspråk är väl beskrivet och att kriterierna för utpekande av drivmedelsdepåer ligger i linje med det föreslagna anspråket på Gotland.

Region Gotland ser positivt på Energimyndighetens förslag att peka ut energihamnen som riksintresse för energidistribution enligt 3 kap. 8 § miljöbalken, och delar myndighetens bedömning att hamnens och depåernas funktion utgör en samhällsviktig del av Sveriges energiförsörjning och totalförsvär. Utpekandet stärker förutsättningarna för långsiktig planering, robusthet och framtida utveckling av verksamheten.

Långsiktigt skydd för samhällsviktig infrastruktur

Utpekandet av Visby hamn ger ett tydligt erkännande av hamnens strategiska betydelse för energiförsörjningen regionalt och nationellt. Det stärker skyddet mot planering och exploatering som annars riskerar att försvåra verksamheten.

Förutsägbarhet i fysisk planering

Genom riksintresset tydliggörs hamnens roll i kommunal planering. Det skapar stabilitet och långsiktighet för investeringar, underhåll och verksamhetsutveckling.

Stärkt beredskap och totalförsvär

Hamnens roll i drivmedelsförsörjning till samhällsviktiga funktioner, reservkraft och transportsektor är en förutsättning för ett fungerande totalförsvär. Riksintresseutpekandet ger ett viktigt stöd för att denna roll beaktas i framtida planering och samverkan.

Synpunkter och förutsättningar att beakta:

Samtidigt vill Region Gotland betona vikten av att:

- Riksintresset inte medför onödiga begränsningar för fortsatt utveckling och anpassning av verksamheten inom hamnområdet.
- Det bör säkerställas att tillstånds- och planprocesser för effektivisering, utbyggnad eller nya energislag inte försvåras.
- Riskavstånd och skyddszoner tillämpas proportionerligt och med hänsyn till lokala förhållanden, så att hamnens och andra befintliga verksamheter utvecklingsmöjligheter inte hämmas.
- Samordning sker med andra befintliga riksintressen för kommunikation och sjöfart, så att dessa förstärker varandra snarare än motverkar.

- Preciseringar kring eventuellt påverkansområde och vad som är att betrakta som påtaglig skada på riksintresset görs av myndigheten. Region Gotland önskar bli informerad om och involverad i den kommande processen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande tillstyrker regionstyrelseförvaltningens förslag.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss av förslag till riksintresseanspråk för drivmedelsdepåer och energihamnar för energidistribution av drivmedel och bränslen, inkom 2025-09-30

Tabeller riksintresse depåer, inkom 2025-10-16

Övergripande värdebeskrivning för riksintresse för drivmedelsdepåer och energihamnar för energidistribution av drivmedel och bränslen, inkom 2025-10-16

Sektorsbeskrivning för riksintresse för energiproduktion och energidistribution, inkom 2025-10-16

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-10

Skickas till

Länsstyrelsen på Gotland. Märk med dnr 3937–2025

RS § 538

Remiss. Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten

Ärendenummer: RS 2025/1987

Paragraf föregående instans: AU § 325

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att till Klimat- och näringslivsdepartementet inlämna upprättat förslag till yttrande.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Region Gotland har beretts möjlighet att besvara klimat- och näringslivsdepartementets remiss av promemorian Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten.

Promemorian innehåller förslag som syftar till att möjliggöra utbyggnaden av kärnkraft inom de s.k. obrutna kustområdena och de s.k. högexploaterade kustområdena, samtidigt som skyddet för natur- och kulturvärden upprätthålls.

Kärnkraften har enligt promemorian en avgörande roll både i att återupprätta en leveranssäker och trygg elförsörjning samt i att åstadkomma en effektiv klimatomställning. Kärnkraften kan leverera stora mängder fossilfri energi och bidra med stödtjänster som gör hela elsystemet mer robust och leveranssäkert. Sedan hushållningsbestämmelserna infördes har dessutom nya tekniker och säkerhetskrav för kärntekniska anläggningar tillkommit.

Förslaget innebär bland annat ändringar i miljöbalkens (1998:808) (MB) 4 kap 4 § där de kraftiga begränsningarna mot anläggningar för kärnteknisk verksamhet inom kustområdena och skärgårdarna från Brofjorden till Simpevarp och från Arkösund till Forsmark, utmed Gotlands kust, på Östergarn och Storsudret på Gotland samt på Fårö på andra platser än där det redan finns sådana anläggningar, tas bort.

Regeringen menar att genom de föreslagna ändringarna kommer det vara möjligt att få till stånd kärntekniska anläggningar på fler platser än i dag under förutsättning att övriga krav för etablering på platsen är uppfyllda. Därmed kommer det vara möjligt att uppföra nya kärntekniska anläggningar inom de s.k. obrutna kustområdena och på Öland. Det kommer också vara tillåtet att uppföra kärntekniska anläggningar inom de s.k. högexploaterade kustområdena och vid Kalmars och Gotlands kust. Regeringen menar att om inga ändringar görs kan en gynnsam placering av kärntekniska anläggningar förhindras, vilket riskerar ett ökat behov av att bygga överföringsnät för el till en högre kostnad än vad som vore fallet om ändringarna genomförs.

Detta remissvar avgränsas till att behandla de delar av förslaget som är av betydelse för Gotlands geografiska område.

De av promemorian föreslagna ändringarna påverkar inte prövningen av kärntekniska anläggningar i övrigt och därmed saknas enligt förslaget behov av övergångsbestämmelser.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Sammanfattningsvis gör förvaltningen bedömningen att förslaget avstyrks och att bestämmelsen i 4 kap. 4 § MB såvitt avser de utpekade områdena på Gotland ska bibehållas i nuvarande avfattning.

Bedömning

Regeringen vill öppna för att fler kustnära platser i Sverige ska vara möjliga för utbyggnad av kärnkraftsanläggningar och anläggningar för brytning av ämnen för kärnkraftsanläggningar. Genom regeringens PM med förslag till ändring av miljöbalken föreslås följande ändring såvitt avser de särskilt utpekade områdena på Gotland i 4 kap. 4 § MB. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Den ändring som regeringen föreslår handlar om det *andra stycket* i bestämmelsen som reglerar anläggningar för industri och energi inom de aktuella områdena.

Enligt den nu gällande regleringen får ett antal typer av större anläggningar, däribland kärntekniska anläggningar, komma till stånd på Gotlands kust, Östergarn, Storsudret på Gotland samt på Fårö. De får dock *endast* komma till stånd på platser där det redan finns vissa större anläggningar som räknas upp i 17 kap. 1 och 4 a §§ MB.

Kärntekniska anläggningar är alltså redan idag möjligt på Gotland under vissa förutsättningar. En möjlig plats är exempelvis redan idag invid cementfabriken i Slite (se 17 kap. 4 a § p. 5 MB).

Med formuleringen av det aktuella lagförslaget undantar man helt och hållet hänvisningen till 17 kap. 1 § p. 1 MB och anläggningar för kärnteknisk verksamhet och anläggningar för att bryta ämnen som kan användas för framställning av kärnbränsle. Sådana anläggningar ska överhuvudtaget inte vara föremål för några begränsningar i 4 kap. 4 § MB.

Innebörden är att hela de aktuella områdena – Gotlands kust, Östergarn, Storsudret på Gotland och Fårö, öppnas upp för möjligheten att uppföra kärntekniska anläggningar och brytning av ämnen för dessa, utan att det behöver vara på en plats där det redan finns större industrianläggningar.

Förslaget i nuvarande form bör avstyrkas

Det aktuella förslaget innebär en markant förskjutning från det ursprungliga syftet med kap. 4 MB – att långsiktigt värna områden med särskilda natur-, kultur- och friluftsvärden.

Förvaltningen bedömer att den nuvarande lydelsen av 4 kap. 4 § MB redan är tillräckligt flexibel genom att den medger kärnteknisk verksamhet på platser där vissa större industrianläggningar redan finns. En utvidgning av exploateringsmöjligheter utan villkoret att det ska handla om redan exploaterade platser riskerar att urholka riksintressena i 4 kap., särskilt på Gotland, där natur- och kulturmiljöerna är unika och samtidigt redan utsatta för högt exploateringstryck från bland annat turism, cementindustri och totalförsvarsintressen.

Genom förslaget får kärnkraften en särställning inom de obrutna kustområdena jämfört med andra större anläggningar i 17 kap. MB. Den vaga och allmänt hållna motiveringen i regeringens PM (s. 9 f.) till stöd för ändringen är inte tillräcklig för att öppna upp de nämnda kustområdena i dess helhet för exploatering med kärntekniska anläggningar. En betydligt mer lämplig ordning är att bevara kopplingen till redan exploaterade platser eller att den föregås av den nationella planering av vilka kärntekniska anläggningar som får uppföras och var dessa bäst lokaliseras, som hänvisas till i promemorian, s. 8. I remissförslaget anges att kärnkraftsreaktorer ska byggas utifrån de lokala förutsättningarna och där det finns behov av energi. Den förändring som nu föreslås föregår den nationella planeringen som skulle kunna utreda den frågan närmare och som förvaltningen anser behöver finnas på plats innan lagen ändras.

Att hänvisa till att skyddet (PM s. 10) kan upprätthållas genom prövning i det enskilda fallet genom de gängse avvägningsreglerna mellan oförenliga riksintresseanspråk, eller det generella skyddet för "*Nationallandskapet Gotland*" i 4 kap. 1 § andra punkten MB är otillräckligt. I praxis väger riksintresset för energiproduktion ofta tyngre än bevarandeintressen när de ställs mot varandra vid en avvägning enligt 3 kap. 10 § miljöbalken. Skyddet i 4 kap. 1 § MB omfattar hela Gotland och är i praktiken svagt när det ställs mot viktiga exploateringsintressen.

Kommunfullmäktiges tillstyrkande ska såvitt uppfattat kvarstå för att regeringen ska få tillåta en kärnteknisk verksamhet eller anläggningar för att bryta ämnen som kan användas för framställning av kärnbränsle (se 17 kap. 6 § MB).

Kommunal tillstyrkan är ett politiskt beslut, inte ett rättsligt skyddsinstrument, och kan ändras med skiftande majoriteter och politiska prioriteringar. Den är heller inte bindande i ett längre tidsperspektiv – en ny politisk ledning kan fatta motsatt beslut utan att de långsiktiga miljöintressena ges samma vikt.

Riksintressebestämmelserna i 4 kap. miljöbalken tillkom för att skapa ett mer stabilt och förutsebart skydd, oberoende av lokala eller kortsiktiga intressen. Tanken var att vissa områden av nationellt värde för natur, kultur och friluftsliv skulle ha en skyddsnivå som inte kunde förhandlas bort från mandatperiod till mandatperiod. Om dessa områden nu görs till föremål för lokalpolitiska beslut, riskerar den långsiktiga hushållningen med mark och vatten att undermineras. Kustområdenas natursköna och kulturellt intressanta områden har ett särskilt stort värde för rekreation och turism för en bred allmänhet. Det är framför allt större industriella anläggningar, täktverksamhet med mera som utgör ett hot mot bevarandevärdena liksom en exploatering med fritidsbebyggelse som bl. a. utestänger allmänheten från att utnyttja områdena för friluftsändamål såsom strövande och bad etcetera. Gotland är också ett område av riksintresse enligt 4 kap 2 § MB där turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt skall beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. Gotland är ett primärt rekreationsområde och turismens anspråk på mark- och vattenanvändningen bör tillgodoses med beaktande av att dess speciella karaktär bevaras.

Även i vardagen är landskapet starkt värdeskapande för gotlänningarna och har stor betydelse för människors välbefinnande och identitet. Hänsyn behöver tas till Gotlands unika värden när det gäller naturen, landskapet och bebyggelsen samt mycket stora värden för turism och friluftsliv. Bedömningen är att många av de höga natur- och kulturvärden som finns längs med kusten är svåra att förena med denna typ av miljöfarlig verksamhet som också kräver stora, för allmänheten, avhållande skyddsavstånd.

Region Gotlands energipolitiska mål

Region Gotland har som energipolitiskt mål, formulerat i den regionala utvecklingsstrategin *Vårt Gotland 2040*, att Gotland ska vara en förebild i energi- och klimatomställningen och har effektmålet till 2040 formulerat som att Gotland då ska ha ett energisystem baserat på förnybara energikällor. Aktuella effektmål till år 2040 är ett klimatneutralt Gotland, ett energisystem baserat på förnybar energi och med god konkurrenskraft och tillväxt i näringslivet. Utan att den regionala utvecklingsstrategin revideras, vilket är ett omfattande uppdrag, ändras inte den inriktningen. Kärnkraft är inte ett förnybart energislag.

I enlighet med målsättningar och prioriteringar i den regionala utvecklingsstrategin är en av inriktningarna i Region Gotlands översiktsplan att Gotland ska ställa om till ett hållbart och robust energisystem baserat på förnybar energi.

Redan i dagsläget producerar vindkraften på Gotland ungefär 436 GWh el, vilket motsvarar knappt hälften av dagens elanvändning på 1 TWh. Det finns bedömt goda förutsättningar för en ökad lokal och regional energiutvinning då Gotland har hög solinstrålning och goda vindförhållanden. Förutom goda förutsättningar för utvinning av förnybar energi, finns det på Gotland även ett

starkt entreprenörskap och engagerade medborgare och organisationer som både producerar och säljer el. Lokal förankring är en grundförutsättning för omställningen av energisystemet på Gotland.

I Genomförandeprogrammet för klimat, energi och miljö, fastställt av regionfullmäktige 2022, anges målsättningen för år 2027 att Gotland har klarat ett förnybarhetsmål för energi som innebär:

- 1000 MW ny vindkraft på Gotland, varav 150 MW i drift, övriga effektmängden tillståndsgiven eller i byggfas,
- Minst 150 MW ny solei,
- Minst 80 GWh ny biogas,
- Minst en anläggning etablerad för vätgasproduktion,
- Skogsbruks- och sågverksrester bidrar med 500 GWh bioenergi per år

I rapporten Nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad (ER2021:2) anges en beräkning för utbyggnadsbehovet av vindkraft på Gotland, med utgångspunkt i att kunna uppnå en energiutvinning på 1 TWh årligen.

Mot denna bakgrund anger översiktsplanen riktlinjer för etablering av biogasproduktion och solenergianläggningar samt pekar ut betydande mark- och vattenområden för etablering av vindkraft. Ytorna som pekas ut i översiktsplanen för etablering av vindkraft är större än vad som krävs för att möta målsättningen om 1000 MW installerad effekt. Vindkraftsanläggningar med en sammanlagd installerad effekt på 1000 MW skulle kunna bidra med 2 till 3,5 TWh elproduktion årligen, beroende på beräknad kapacitetsfaktor (20–40 procent). Därmed är bedömningen att det finns möjligheter till andra energikällor på Gotland för att möta energibehovet än etablering av kärnkraftsanläggningar.

Gotlands geologi och geohydrologi

Gotland utgör en hydrogeologisk särart, med jordtäcken som oftast är tunna och berggrunden utgörs huvudsakligen av uppsprucken kalksten. Här finns det heller inte några större vattenförande jordlager som till exempel rullstensåsar. Transporten av vatten i kalkberggrunden sker endast i sprickor som vanligtvis är mycket små. Det gör att små mängder vatten kan transporteras långa sträckor på kort tid.

De generella förutsättningarna i övriga Sverige med urberg och tjocka jordtäcken innebär, i jämförelse med Gotland, en mindre sårbarhet vad gäller föroreningsrisker. Där kan det ta flera år för ytvatten att nå grundvattnet, medan det på Gotland, med dess säregna förutsättningar, kan handla om minuter och timmar. Större vattenhållande avlagringar i form av till exempel rullstensåsar saknas nästan helt. Kalkberggrundens magasinande förmåga är låg, förutom i enstaka sprickrika så kallade karstområden. Detta gör att skyddet mot föroreningar över lag är svagt på Gotland. Förvaltningen anser att en lokalisering av kärnteknisk anläggning på Gotland därmed ställer mycket

långtgående krav för att inte riskera grundvattentillgången på Gotland och att andra delar av landet med bättre geologiska och geohydrologiska förutsättningar är mer lämpliga för en sådan etablering.

Beredskap och det geopolitiska omvärldsläget

Region Gotland Räddningstjänst har principiellt inget att erinra mot förslaget.

Förslaget bör dock föregås av en statlig utredning där Lagen om skydd mot olyckor LSO 2003:778 och dess förordning 2003:789 ses över med tanke på eventuella förändringar. Förslaget om nyetablerad kärnkraft kan komma att ställa nya krav på beredskap, förmåga och kompetens lokalt inom området vilket ytterligare behöver belysas i utredningen.

Erfarenhetsmässigt lägger försvarsintressen stora begränsningar kring vilka energianläggningar som kan tillkomma på Gotland. De geopolitiska förutsättningarna för etablering av kärnteknisk verksamhet på Gotland bör noga övervägas.

Miljöfarlig verksamhet

Lokaliseringsprincipen blir avgörande vid eventuell etablering även av mindre kärnkraftverk på Gotland. Relevanta skyddsavstånd till bostäder och platser där människor uppehåller sig blir mycket viktigt och även om Gotland är en glesbygdskommun är bebyggelsen spridd längs stora delar av kusten.

Sammantaget föreslås att föreslaget avstyrks och att bestämmelsen i 4 kap. 4 § MB såvitt avser de utpekade områdena på Gotland ska bibehållas i nuvarande avfattning.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss av promemorian Ny kärnkraft i Sverige – flera möjliga platser vid kusten, inkom 2025-10-07

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-11

Region Gotlands yttrande 2025-12-08

Skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet med kopia till
kn.me.remissvar@regeringskansliet. Ange diarienummer KN2025/01872

RS § 539

Yttrande. Mark- och miljööverdomstolens prövning av Nordkalks AB:s tillstånd. Lärbro St Vikers 1:94

Ärendenummer: RS 2022/1816

Regionstyrelsens beslut

- Ärendet återremitteras.

Jäv

Lina Runander (M) anmäler jäv och deltar inte i ärendets behandling.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Mark- och miljödomstolen fattade i december 2024 beslut om att lämna Nordkalk AB tillstånd till fortsatt och utökad täktverksamhet inom fastigheten Lärbro Stora Vikers 1:94. Region Gotland överklagade domen eftersom domstolen valt att inte beakta regionens yrkande om att bolaget skulle ges ansvar för framtida vattenbrist vid enskilda brunnar inom och utanför påverkansområdet.

I ett senare yttrande som Region Gotland lämnade till domstolen 1 oktober 2025 valde regionen att justera yrkandet till att endast omfatta privata brunnar inom det utpekade påverkansområdet, detta med hänvisning till ett ställningstagande vid prövningen av Heidelberg Materials täktverksamhet i Slite. Detta yttrande återfinns i domstolens aktbilagor 68–69.

Nordkalk har nu yttrat sig till domstolen och bemött del av inkomna överklaganden, dock ej Region Gotlands yttrande från 1 oktober. Mark- och miljööverdomstolen har upprättat en tidsplan, aktbilaga 76, för den fortsatta handläggningen av målet och här framgår att domstolen förelägger klagande i målet, inklusive Region Gotland, att yttra sig över Nordkalks yttrande och kompletteringar (aktbilagorna 61–65) senast 19 december.

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen Region Gotland inte har några synpunkter på Nordkalks yttrande och kompletteringar, eftersom innehållet inte behandlar det villkor som Region Gotland överklagat.

Domstolen förelägger i upprättad tidsplan Nordkalk att yttra sig över kvarstående motparters yttranden, däribland Region Gotlands, senast 2 februari 2026. Region Gotland kommer därefter att ges tillfälle till att yttra sig senast vid huvudförhandlingen.

Upprättad tidsplan fastställer datum för kommande huvudförhandling till 21-23 april 2026.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att Region Gotland i detta skede inte har några synpunkter på Nordkalks yttranden och kompletteringar. Detta motiveras med att Nordkalk ännu inte yttrat sig över Region Gotlands senaste yttrande från den 1 oktober. Bolaget har dock förelagts av domstolen att göra detta senast 2 februari 2026.

Region Gotlands juridiska ombud Karin Hernvall har författat ett kort yttrande att inges till domstolen.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionstyrelsen beslutar att godkänna och anta bilagt yttrande för ingivande till domstolen. Yttrandet ska vara domstolen tillhandla senast 19 december.

Ärendets behandling under mötet

Lina Runander (M) anmäler jäv och deltar inte i ärendets behandling.

Saga Carlgren (V) yrkar i första hand att ärendet återremitteras för att få ytterligare underlag för bedömning och i detta instämmer Maya Arfvidson (MP) och Eva Ahlin (C).

I andra hand avstår Saga Carlgren (V) från att delta i beslutet.

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att ärendet återremitteras.

Beslutsunderlag

Mark- och miljödomstolens tidsplan och föreläggande om yttrande,
daterad 2025-11-27

Region Gotlands yttrande, Karin Hernvall Advokatfirman Åberg & Co,
daterat 2025-12-01

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-01

Skickas till

Tekniska nämnden

Miljö- och byggnämnden

RS § 540

Remissvar. Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar (SOU 2025:99)

Ärendenummer: RS 2025/2136

Paragraf föregående instans: AU § 326

Regionstyrelsens beslut

- Bifogat förslag till yttrande lämnas över till Justitiedepartementet.

Sammanfattning

Regeringen har skickat ut utredningen "*Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar (SOU 2025:99)*" på remiss. Region Gotland är ingen utpekad remissinstans men har ändå för avsikt att svara på remissen. Remissvaren ska ha kommit in till Justitiedepartementet senast den 19 december 2025.

"Utredningen föreslår att det införs en särskild lag om återkallelse av permanent uppehållstillstånd. Lagen ska omfatta samtliga utlänningar som har permanent uppehållstillstånd som flyktingar, alternativt skyddsbehövande, vidarebosatta (kvotflyktingar), varaktigt bosatta i Sverige eller som har beviljats permanent uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter eller vid vissa verkställighetshinder. Detsamma gäller utlänningar som beviljats permanent uppehållstillstånd i enlighet med motsvarande äldre bestämmelser.

Även utlänningar som har beviljats permanent uppehållstillstånd med stöd av den tillfälliga lagen eller gymnasielagen samt anhöriga till samtliga omnämnda grupper ska omfattas av den särskilda lagen. Huvudregeln enligt den föreslagna lagen ska vara att ett permanent uppehållstillstånd som omfattas av lagen ska återkallas och ersättas med ett tidsbegränsat uppehållstillstånd, om det finns förutsättningar för det.

I syfte att förmå berörda utlänningar att vilja bli svenska medborgare föreslås en undantagsregel med innebörden att ett permanent uppehållstillstånd inte ska återkallas för en utlänning som inom viss tid initierat ett ärende om svenskt medborgarskap och som inte nekats medborgarskap genom ett beslut som fått laga kraft. För att motverka oskäligen konsekvenser ska ett permanent uppehållstillstånd inte heller återkallas om synnerliga skäl talar emot det och det med hänsyn till utlänningens förväntadeandel inte råder tveksamhet om att han eller hon bör ha ett permanent uppehållstillstånd." (regeringens hemsida publicerad 26 september 2025).

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen har tagit fram ett förslag på yttrande i bilaga. Förvaltningen anser att förutsägbarhet och rättssäkerhet är centrala för att människor ska kunna bygga sina liv, bidra till samhällsutvecklingen och för att

kunna känna tillit till offentliga institutioner. Ett permanent uppehållstillstånd måste därför i grunden vara permanent.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-07

Förslag på yttrande 2025-12-08

Skickas till

Remissvaren ska ha kommit in till Justitiedepartementet senast den 19 december 2025. Svaren bör lämnas per e-post till ju.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till ju.L7@regeringskansliet.se. Ange diarienummer Ju2025/01974 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

RS § 541   Revidering av regionstyrelsens sammanträdesplan 2026

Ärendenummer: RS 2025/1093

Paragraf föregående instans: AU § 327

Regionstyrelsens beslut

- Föreslagna revideringar i sammanträdesplan för regionstyrelsen 2026 fastställs.

Sammanfattning

Regionstyrelsens sammanträdesplan för 2026 fastställdes i regionstyrelsen 2025-05-22, § 247. Härvarande ärende föreslår en revidering i sammanträdesplanen avseende kultur- och fritidsberedningens (KFB) andra sammanträde för år 2026. Sammanträdet föreslås att flyttas från 2026-04-01 till att i stället äga rum 2026-03-12.

Syftet med flytten är att kultur- och fritidsavdelningens uppdrag som ska presenteras inför budgetberedningen ska nå nämnden (regionstyrelsen) innan de presenteras under budgetberedningen. Med en flytt av KFB 2 till mars 2026 möjliggörs att dessa ärenden kan presenteras på samma regionstyrelsemöte som regionstyrelseförvaltningens mål och budget. Med denna planering får regionstyrelsen de ärenden som berör budget 2027 på samma möte, och kan enklare ta ställning till en samlad helhet i egenskap av regionstyrelseförvaltningens nämnd inför budgetberedningen.

På regionstyrelsens sammanträde 2025-09-30, § 377 beslutades vidare att införa personalutskott från och med år 2026. Datum för personalutskotten är i denna reviderade sammanträdesplan inkorporerade. I början av december 2025 hålls en workshop i syfte att planera för personalutskottets utformning. Efter workshopen, och inför regionstyrelsens sammanträde 2025-12-08, kommer deadlinedatum för personalutskottet också att inkluderas i den reviderade sammanträdesplanen.

Bedömning

Föreslagna revideringar bedöms adekvata i förhållande till budgetprocessen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2025-09-30, § 377

Sammanträdesplan 2026-reviderad

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-10-24

Skickas till

Samtliga direktörer och avdelningschefer RSF

Samtliga nämnder

Nämndsekreterarnätverket

RS § 542

Motion. Inför "Bysyklar" i Visby i samarbete med cykelhandlare och cykeluthyrare (bicyklar)

Ärendenummer: RS 2020/1048

Paragraf föregående instans: AU § 328

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen avslås.

Sammanfattning

Vänsterpartiet Gotland yrkar i en motion att Region Gotland ska initiera en diskussion med cykeluthyrare och cykelhandlare i Visby för att undersöka möjliga lösningar för att erbjuda ett system med hyrcyklar till låg månadskostnad.

Syftet är att underlätta kombinationer av kollektivtrafik och cykel, särskilt för dem som reser från landsbygden och behöver ta sig vidare inom Visby efter bussresan. Motionären lyfter exempel som Oslos "bysyklar" och föreslår att Region Gotland kan bidra genom att samordna betalningssystemet och upplåta mark för cykelparkeringar.

Region Gotland har under flera år arbetat med att främja hållbart resande genom satsningar på gång-, cykel- och kollektivtrafik. I Visby har flera insatser redan genomförts för att underlätta cykling, bland annat förbättrad cykelinfrastruktur och utbyggnad av cykelparkeringar vid reseknutpunkter.

I den nyligen antagna *Regional cykelplan för Gotland* betonas vikten av att utveckla kombinationsresor, där cykel och kollektivtrafik kompletterar varandra för att skapa attraktiva och hållbara resmöjligheter. Enligt cykelplanen är "tänk hela resan"-perspektivet en central planeringsprincip som kan bidra till ökat kollektivtrafikresande och bättre tillgänglighet, särskilt för boende på landsbygden. Som en del av detta lyfts även möjligheten att erbjuda låne- eller hyrcykelsystem som ett alternativ till att ta med egen cykel på bussen.

Frågan om hyrcykelsystem har tidigare aktualiserats i samband med arbetet med den regionala färdplanen för hållbara transporter. Det konstaterades då att ett sådant system kräver en långsiktig driftlösning, tydlig ansvarsfördelning samt en fungerande digital plattform för bokning och underhåll.

Vid ett eventuellt införande av ett hyrcykelsystem måste Region Gotland följa lagen om offentlig upphandling (LOU). Det innebär att Region Gotland inte i förväg kan peka ut lokala cykelhandlare eller uthyrare som samarbetspartners. Ett framtida system skulle kunna upphandlas antingen som en traditionell upphandling med ekonomisk ersättning, eller som en konsessionsupphandling, där leverantören driver verksamheten helt eller delvis finansierad genom

reklamintäkter eller egen affärsmodell. Alla dessa förutsättningar behöver analyseras i en kommande förstudie eller utredning.

Region Gotlands teknikförvaltning bedömer att det finns potential i ett framtida samarbete med privata aktörer kring cykeldelning på Gotland. Frågan kan med fördel hanteras inom ramen för det fortsatta arbetet med trafikplanering och hållbara resvanor, i nära samordning med genomförandet av den regionala cykelplanen.

Ansvar för ett eventuellt genomförande bör ligga inom ramen för Teknikförvaltningens verksamhet, där frågor om kollektivtrafik, trafikplanering och hållbart resande samordnas.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens samlade bedömning är att frågan om hyrcykelsystem ligger väl i linje med den regionala cykelplanens mål om att främja kombinationsresor och hållbart resande. Eftersom möjligheten till låne- och hyrcyklar behöver utredas vidare inom ramen för cykelplanens genomförande, inklusive förutsättningar för upphandling, drift och finansiering, föreslås motionen vara besvarad.

Ärendets behandling under mötet

Saga Carlgren (V) yrkar i första hand att motionen återremitteras för att inkludera tekniska nämnden i arbetet.

Saga Carlgren (V) yrkar i andra hand bifall till motionen. I detta instämmer Maya Arfvidson (MP) och Eva Ahlin (C).

Mariette Nicander (M) yrkar avslag till motionen.

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att ärendet ska avgöras idag.

Ordförande ställer proposition på om motionen ska bifallas i enlighet med Saga Carlgrens (V) yrkande eller om motionen ska avslås i enlighet med Mariette Nicanders (M) yrkande och finner att motionen ska avslås.

Beslutsunderlag

Motion. Inför ”Bysyklar” i Visby i samarbete med cykelhandlare och cykeluthyrare. (V) 2020-06-15

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-10-29

Skickas till

Tekniska nämnden
Motionärer

RS § 543

Motion. Inför kortare mandatperioder i nämnder och styrelser

Ärendenummer: RS 2024/1246

Paragraf föregående instans: AU § 329

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen avslås.

Sammanfattning

Anna Hrdlicka och Frans Brozén (L) yrkar i en motion att Region Gotland utreder om mandatperioderna för samtliga nämnduppdrag inom Region Gotland kan göras ettåriga, att Region Gotland utreder om mandatperioderna för samtliga styrelseuppdrag inom Region Gotland och att Region Gotland utreder hur systemet med kortare mandatperioder för nämnd- och styrelseuppdrag kan införas efter allmänna val 2026.

Av 6 kap. 18 § kommunallagen (2017:725), KL, framgår att mandattiden för ledamöter och ersättare i regionstyrelsen är fyra år. Fullmäktige bestämmer mandattiderna enligt 6 kap. 19 § KL för andra nämnder än styrelsen. I samtliga nämndreglementen har regionfullmäktige bestämt följande: *"De år val av fullmäktige har hållits i hela landet bestämmer nyvalda fullmäktige mandattiden, antal ledamöter och ersättare och presidium på sätt som följer av kommunallagen."* Med det sagt krävs inte efter valet något särskilt beslut om ändring skulle önskas av mandattiden i en nämnd, utan mandattiden i en nämnd blir då närmast en fråga för nyvalda regionfullmäktiges valberedning.

Sammanfattningsvis får motionen anses besvarad med ovanstående utredning.

Ärendets behandling under mötet

Saga Carlgren (V) yrkar att motionen ska anses besvarad. I detta instämmer Maya Arfvidson (MP).

Ordförande ställer proposition på Saga Carlgrens yrkande och arbetsutskottets förslag och finner att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

Beslutsunderlag

Motion 2024-04-18

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-10-22

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 544

Motion. Förbättring av språkbruket i Regionfullmäktige för ökad tillgänglighet och förståelse

Ärendenummer: RS 2024/490

Paragraf föregående instans: AU § 330

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad.

Reservation

Eva Ahlin (C), Fredrik Gradelius (C) och Bibbi Olsson (C) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning

Abdulalim Alkatea (C) har som tjänstgörande ersättare den 21 februari 2024 i en motion yrkat att regionfullmäktige uttalar som sin ambition och vilja att dess ledamöter bör använda ett tydligt och enkelt språk för att göra politiska möten mer tillgängliga och intressanta för alla invånare.

Av 10 och 11 §§ språklagen (2009:600) framgår att språket i domstolar, förvaltningsmyndigheter och andra organ som fullgör uppgifter i offentlig verksamhet är svenska och att språket i offentlig verksamhet ska vara vårdat, enkelt och begripligt. Det gäller även för Region Gotland.

Ett vårdat, enkelt och begripligt språk bidrar dessutom till en bättre arbetsmiljö samt en säkrare och effektivare handläggning.

Mot bakgrund av detta anser regionstyrelseförvaltningen att motionen är besvarad.

Ärendets behandling under mötet

Saga Carlgren (V) yrkar att motionen ska bifallas. I detta instämmer Maya Arfvidson (MP) och Eva Ahlin (C).

Ordförande tillstyrker arbetsutskottets förslag.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Saga Carlgrens yrkande och finner att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

Reservation

Eva Ahlin (C), Fredrik Gradelius (C) och Bibbi Olsson (C) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Beslutsunderlag

Motion 2024-02-21

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-10-22

Skickas till
Förslagsställaren

RS § 545   Motion. Uppförandekod

Ärendenummer: RS 2024/420

Paragraf föregående instans: AU § 331

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad.

Sammanfattning

Med anledning av tonen i politiken har Sara Lidqvist (KD), med exempel från Sundsvall, i en motion föreslagit att regionfullmäktige antar en uppförandekod för förtroendevalda.

Sedan motionen ingavs har regionfullmäktige den 17 februari 2025, § 12 reviderat dess arbetsordning och de i regionfullmäktige representerade partierna har sinsemellan den 5 mars 2025 träffat en överenskommelse om riktlinjer för regionfullmäktiges debatter.

I 26 § arbetsordningen anges bland annat att om någon i sitt yttrande skulle avlägsna sig från ämnet och inte rättar sig efter tillsägelse av ordföranden får ordföranden ta från talaren ordet samt att ordföranden kan utvisa den som uppträder störande och som inte rättar sig efter tillsägelse. Ordföranden kan därvid hämta ledning från 10 och 11 §§ språklagen (2009:600). Där framgår att språket i domstolar, förvaltningsmyndigheter och andra organ som fullgör uppgifter i offentlig verksamhet är svenska och att språket i offentlig verksamhet ska vara vårdat, enkelt och begripligt.

Med detta sagt och det begränsade utrymmet som yttrandefriheten medger för regionfullmäktige att anta formellt bindande regler om vårdat uppförande, föreslås motionen besvarad.

Ärendets behandling under mötet

Eva Ahlin (C) yrkar bifall till motionen.

Ordförande tillstyrker arbetsutskottets förslag.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Eva Ahlins yrkande och finner att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

Protokollsanteckning

Maya Arfvidson (MP) inlämnar protokollsanteckning:

Miljöpartiet tycker att intentionen med motionen är god och att detta bör vara en del av den utbildning som ges till förtroendevalda. Att det finns en samsyn i hur vi behandlar varandra är otroligt viktigt och under mandatperioden bör detta förslagsvis hanteras mellan ordförande i fullmäktige och gruppledare.

Beslutsunderlag

Motion 2024-02-14

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-10-24

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 546

Medborgarförslag - Tillgängliggöra samtliga ledamöters CV och utbildningsnivå på Region Gotlands hemsida.

Ärendenummer: RS 2023/1010

Paragraf föregående instans: AU § 332

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

I ett medborgarförslag föreslås att alla ledamöters CV och utbildningsnivå tillgängliggörs på Region Gotlands hemsida.

De politiska partierna redovisar eller kan redovisa uppgifter om sina kandidaters/ ledamöters CV och utbildningsnivå på sina respektive hemsidor eller motsvarande webbplatser. Med hänsyn härtill och dataskyddsregleringens krav för att få behandla personuppgifter framstår det som lämpligast att denna personuppgiftsbehandling inte tas över av Region Gotland.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag 2023-04-03

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-10-24

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 547

Medborgarförslag - Regionens hemliga telefonnummer

Ärendenummer: RS 2024/2129

Paragraf föregående instans: AU § 333

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget bifalls.

Sammanfattning

I ett medborgarförslag som inkom 2024-10-04 föreslås att det vid telefonsamtal från Region Gotland tydligare ska framgå att samtalet kommer från Region Gotland. Idag visas texten ”hemligt nummer”.

Regionstyrelseförvaltningen som utrett frågan har hittat en lösning som borde öka tydligheten och som även fungerar för verksamheterna samt är tekniskt möjlig.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår regionstyrelsen att besluta att gå vidare och genomföra förändringen på så sätt att sluta visa hemligt nummer på de telefonabonnemang som är kopplade till regionens gemensamma växelsystem.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att ett särskilt nummer som representerar hela Region Gotland bör skapas för att ersätta ”*hemligt nummer*”. Det övergripande numret ska gå till röstsvaret som innehåller ett meddelande som berättar att någon från Region Gotland söker dig.

Visningen av ett Region Gotland-nummer kommer enbart att fungera för de telefonabonnemang inom regionen som är kopplade till det gemensamma växelsystemet. För fristående abonnemang gäller enskilda lösningar.

Förutom att tydligheten blir bättre för mottagaren av samtal så bör även tryggheten hos mottagaren av samtalet, öka.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag 2024-10-04

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-11-06

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 548   **Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen**

Ärendenummer: RS 2024/873

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen har sammanställt en uppdragslista för uppdrag som är beslutade av regionstyrelsen. Uppdragen följs upp och redovisas vid varje regionstyrelsesammanträde. Uppdragens status redovisas utifrån färgerna grönt, gult, rött och vitt.

Grönt betyder att uppdraget följer beslutad tidplan. Gult betyder att det finns viss avvikelse mot beslutad tidplan och rött betyder att det finns en stor avvikelse mot beslutad tidplan. När uppdraget har markerats som gult eller rött kommer en ny tidplan att föreslås. Ett uppdrag som ännu inte har fått en tidsplan kommer att vitmarkeras.

Rödmarkerad text i uppdragslistan indikerar att texten lagts till eller reviderats sedan den senaste redovisningen i regionstyrelsen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Uppdragslista daterad 2025-12-03

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-12-03

RS § 549   Avsägelse och fyllnadsval

Regionstyrelsens beslut

De ledamöter som har avsagt sig sina uppdrag entledigas och nya ledamöter utses enligt nedan.

- Som ny ersättare i Arvodeskommittén utses Sara Westberger (KD).
- Regionstyrelsen beslutar att delegera beslut om ledamöter och ersättare i personalutskottet till regionstyrelsens arbetsutskotts sammanträde den 15 januari 2026.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på förslaget att utse Sara Westberger (KD) som ny ersättare i Arvodeskommittén och finner att det bifalls.

Ordförande yrkar att beslut om att utse ledamöter och ersättare i personalutskottet ska delegeras till regionstyrelsens arbetsutskotts sammanträde den 15 januari 2026. Inför sammanträdet ska respektive parti inkomma med sina nomineringar.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Skickas till

Partiet
politikerarvoden@gotland.se

RS § 550   Anmälan av delegationsbeslut

Regionstyrelsens beslut

Följande beslut, som fattats med stöd av delegation, läggs till handlingarna:

- Delegationsbeslut, Nytt ränteswap-avtal november 2025, RS 2025/2280.
  - Delegationsbeslut, Upptagande av långfristigt lån i december 2025, RS 2025/2281.
  - Delegationsbeslut, Omsättning av långfristiga lån i november 2025, RS 2025/2278.
  - Delegationsbeslut, Omsättning av långfristiga lån i december 2025, RS 2025/2282.
  - Delegationsbeslut, Beslut om deltagande i internationella möten 2025.
  - Region Gotland prioriterar att delta i Europaparlamentets utskottsmöte den 3/12 2025 i Bryssel, Belgien, om den framtida långtidsbudgeten och sammanhållningspolitiken. Inbjudan är personlig till ordförande i CPMR. Kostnadsställe för förtroendevald: zz1002
  - Region Gotland prioriterar att delta med 4 förtroendevalda vid RDCP (Regional Development Policy Committee (RDPC)) OECD den 4–5 december 2025 i Paris, Frankrike, om presentation av den slutliga projektrapporten som OECD utfört inom ramen för projektet Improving the quality of multi-level governance and strengthening the resilience of island economies of Croatia, Greece, and Sweden. Kostnadsställe för förtroendevald: zz1002
-

RS § 551   **Information. Vissa inkomna handlingar**

Sammanfattning

Information om följande inkomna handlingar tas emot:

- Mötesanteckningar, Samrådsgrupp för personer med funktionsnedsättning inom regionstyrelsens verksamhetsområde, 11 november 2025

RS § 552   Regiondirektörens information

Ärendenummer: RS 2024/1340

Sammanfattning

Regiondirektör Stefan Hollmark informerar regionstyrelsen om följande:

- Lån från Europeiska Investeringsbanken.
- Uppdrag - utvärdering av styrmodell/ledningssystem.
- Gotlands läns utrymningsplan.
- Ny förvaltningschef för teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen.
- Rekryteringar avseende hälso- och sjukvårdsdirektör och kultur- och fritidschef.
- Gott betyg för den digitala tillgängligheten på gotland.se.
- Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut i korthet.
- Socialnämndens beslut i korthet.
- Strategi för ett utbildningsutbud för gymnasiet och vuxenutbildningen.
- Uppdraget kring GEAB.
- Priskommissionen.

Mats Eriksson, tf teknisk direktör och Susanne Petterson, avdelningschef VA medverkar på mötet och informerar regionstyrelsen om vattenläget och kokrekommendationen för kommunalt vatten i Visby med omnejd.